PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX ЛИПЕНЬ - СЕРПЕНЬ — JULY - AUGUST, 1968 ЧИСЛО 7 - 8

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX ЛИПЕНЬ - СЕРПЕНЬ, 1968
Ч. 7-8 Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, — редакторка, Леся Ґрегорі, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN
JULY - AUGUST VOL. IX
Monthly Publication No. 7-8
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $4.00
Subscription in other countries 4.50
Single copy ..... .50

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не помішені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

З сучасної поезії в Україні 1
К. Сакалюк — Відбувся пленум ТКВОР 2
О. Кузьмович — Шляхами многогранної праці 3
Н. Кібець — На землі і під землею 4
І. П. — Діяна Любка Драбиняста 6
Н. К. — Два студійні дні 7
Маркус Ван Стін — Дороті Ливсей — поетка пристрастей і спротиву 9
Д-р Ганна Янішевська — 50-річчя здобуття громадських прав 10
П. Балей — Із записника моєї матері 12
W. Sarchuk — Why Study Ukrainian 15
Л. Лугова — До статті... 20
Відділ для дітей 21
Громадська і родинна хроніка 22
Річні звіти відділів 27
Домашне господарство 33

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

Я нічого у вас не прошу — Лист В. Чорновола до секретаря ЦККПУ, П. Ю. Шелеста. Видання накладом Крайової Екзекутиви УНО. Торонто 1968.

— — — —

Інформація — Бюлетень В. О. УНРади — число 1. Січень - березень 1968 р. Мюнхен - Нью Йорк.

— — — —

НА ОБКЛАДИНЦІ: ДЖОН ША з університету Нью Брансвик відбув свою окрему виставку в Канадській Керамічній Ґільді та закінчив Торонтську Центральну Технічну Школу. (Фото Ґловб енд Мейл). „К. С.".

Сучасність — Література, мистецтво, суспільне життя. Видає: Українське товариство закордонних студій. Ч. 6, червень, 1968 р. Мюнхен.

— — — —

Лікарський Вісник — журнал українського лікарського товариства Північної Америки. Рік 15, ч. 2, 1968 р. Нью Йорк, Н. Й.

— — — —

ВИДАННЯ ПРИСВЯЧЕНЕ ПАМ'ЯТИ ПРОФ. В. РАДЗИМОВСЬКОЇ ВИЗНАЧНОЇ ЖІНКИ-УКРАЇНКИ, ВЧЕНОЇ І ЛІКАРКИ

„Валентина Радзимовська", так називається випущена у світ монографія про життя та наукову і громадську діяльність нашої вченої, професора, доктора медичних і фізіологічних наук, яка в 1953 році закінчила свій життьовий шлях, в Урбані, США.

Автор праці професор д-р Іван Розгін, накладом УВАН в Канаді, в серії Українські вчені. Фундатори видання — син, донька В. Радзимовської — д-р Євген Радзимовський, професор Іллінойського університету і д-р Ольга Радзимовська - Прозерська з Нью Йорку.

Праця написана на підставі історично-літературних джерл, родинного архіву, та власних спогадів автора, що довгі роки знав В. Радзимовську по спільній праці в Україні і на еміграції.

Вступ англійською мовою написав професор, д-р Василь Плющ, колишній учень, а пізніще співробітник В. Радзимовської в Україні. Монографія ілюстрована фотографіями з життя В. Радзимовської та її родини. Написана доброю мовою, властивим для автора стилем. Це уже третя монографія про наших вчених-природників, що про них професор Розгін дбайливо піклувався — В. Симеренка, М. Боровського. Автор має в пляні ще кілька подібних монографій, але зупинка за „фундаторами".

Українська громадськість, в тому медичні і наукові кола вдячні видавництву УВАН в Канаді, автору і фундаторам і за добру ініціятиву і за реалізацію справді благородного почину.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IX ЛИПЕНЬ - СЕРПЕНЬ, 1968 ЧИСЛО 7 - 8

Любов Забашта

МОВ ПОЗОЛОЧЕНІ ПІЛЮЛІ, Є СЛОВА

Мов позолочені пілюлі, є слова,
А є важкі — які ламають скелю...
Прийшов Франко в мою малу оселю,
Де тата й нені слово ожива.

Не відаю, то, може, був Мойсей
З Франковими блакитними очима,
І цілий світ за ним стояв незримо
Біля похилих батьківських дверей.

Так важко мені йти було тоді,
Такі колючі терни рвали ноги...
А він гукнув: — Візьми свої тривоги
І йди вперед наперекір біді!

Не зневіряйсь, як Авірони ті,
Не піддавайся тим, котрі сильніші!
Візьми мої вогнем налиті вірші
І йди вперед наперекір біді.

Народе мій! Як макове зерно,
З нас кожен вироста, щоб відпалати...
Та добре те, що є в нас рідна мати,
Франка й Тараса мужнє рамено...

Леся Тиглій

ПРОМЕТЕЙ

А ти ще не зійшов з кривавої скали,
Уславрений, уславлений титане!
А над тобою посвіт не спалив
І кар, і мук, і пут магічний танець.
Сконав орел, новий гуляє Зевс,
Лютіших круків згодувала буря,
І для терпіння знов твій дух воскрес,
І ревно зір нові руйнує мури
І хтось плете новий тобі вінок,
І хтось плете нові тобі хорали:
А ми твоє терпіння розорали
І вогняних насіємо квіток.

„Літературна Україна".

Тамара Коломиець

УКРАЇНІ

Причащаюсь із твоїх долонь,
Україно, найсвятіша нене!
Попіл в муках посивілих скронь
Нині в душу стукає до мене.
Світяться зіниці скорбних віч,
Болями прадавньої наруги.
На лице кладе тягар сторіч
Темних зморщок невигойні смуги.
Скільки раз святинею степів
Потоптом котилися навали!
Скільки раз недолюдки сліпі
На розпутті кров'ю шинкували.
Скільки раз ставала ти на прю
З ворогом і явним і дволиким!
У твоєму огнищі горю,
Я — твоя іскринка невелика.
Очищаюсь у вогні віків
І світлію, ставши над віками,
Щоб прийняти щастя від батьків
Мужнім серцем, чистими руками.

ВІДБУВСЯ ПЛЕНУМ ТКВОР

У висліді доповідей та дискусій на Світовій Виховній Сесії в рамках СКВУ в Ню Йорку в днях 11 і 12 листопада 1967 року було створено Тимчасову Координаційну Виховно-Освітню Раду, яка складалась з членів спонзорів Комісії Української Виховної Системи. Ця Тимчасова Рада в порозумінні зі Світовим Секретаріятом (СКВУ) мала виготовити звіт та опрацювати проєкт переведення Тимчасової Координаційної Виховно-Освітньої Ради на постійну установу. В тій цілі було скликано Пленум ТКВОР, який відбувся 18 і 19 травня, 1968 року в залі церкви св. Миколая на Белвуд вул. в Торонті. На цей Пленум було запрошено: Краєві громадські централі, краєві шкільні ради, Об'єднання Українських Педагогів, наукові установи, молодечі організації, студентські угрупування Об'єднання Письменників Дитячої Літератури.

Наради відкрив ґенеральний секретар СКВУ, п. М. Плавюк, привітавши делеґатів і гостей. Президія пленуму складалась з представників окремих країн — Европу заступав редактор В. Леник, д-р Е. Жарський — ЗСА від Шкільної Ради УККА, п. М. Плавюк, секретар СКВУ і проф. З. Зелений від ТКВОР — Канада. Звіт з пророблєної від СКВУ праці дотепер дала секретарка ТКВОР пані Кекилія Паліїв. Проф. З. Зелений, голова ТКВОР прочитав фінансовий звіт та подав до відома, що тільки завдяки жертвенности людей доброї волі Комісія Української Виховно-Освітньої Системи могла виконувати працю впродовж восьми років, одначе з поважним недобором. Перед Радою стоїть пекуча потреба шукати джерел на покриття недобору та успішно веденої праці в майбутньому.

Обрано комісії: верифікаційну з трьох осіб, до якої увійшли: д-р Борислав Білаш, інспектор Степан Стецик і дир. Михайло Федак. Номінаційна комісія складалась з п'яти членів: ред. В. Леника — Европа, д-ра Е. Жарського — ЗСА, ред. Наталі Когуської — Канада, п. М. Плавюка — уповноважений від Австралії і п. Євгена Мастикаша — уповноважений від Бразилії. Пані К. Паліїв предложила проєкт правильника ТКВОР, над яким вив'язалась довша дискусія, яка продовжувалась до шостої години вечора.

Наступного дня в неділю, 19-го травня відбулась окрема сесія представників канадійських центральних організацій та установ. На цих нарадах був присутній о. д-р В. Кушнір, директор КУК д-р Я. Кальба, секретар СКВУ п. М. Плавюк, пані К. Паліїв і проф. З. Зелений. На цих нарадах д-р Я. Кальба представив подрібно зроблені заходи у зв'язку з виданням підручників і посібників методи Чилтона для навчання мови. Цю методу застосувано в навчанні інших мов, як французької, німецької та іспанської — учнів з малим знанням, або зовсім без знання даної мови з дуже добрими успіхами. Подав також до відома, що в Західній Канаді є поважне число учителів українців в публичних та середніх школах та що для зосередження українських навчальних сил, порадно було б скликати конференцію цих учителів при найближчій нагоді. Для підготови скликання такої конференції обрано ініціятивний комітет, в склад якого увійшли д-р Б. Білаш, проф. З. Зелений, п. Василь Верига, п. Іван Бонґ, пані Наталя Когуська, пані К. Паліїв і пані Рома Франко.

В годині 11-тій відбулось відкриття пленарної сесії якої предсідником був д-р Е. Жарський. Продовжувалась дискусія над проєктом правильника, який схвалено з малими поправками і з можливостями, що з Европи, Австралії і Бразилії можуть бути додатки. Схвалено назву цій світовій центральній виховній установі „Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада". Головним завданням СКВОР буде координувати освітню працю українців у вільному світі.

Екзекутива Ради складається з 13 осіб: голови, 6 заступників, 3 секретарі, скарбника. До екзекутиви Ради увійшли: д-р Борислав Білаш — голова, заступники голови: проф. З. Зелений, д-р Б. Стебельський, д-р Е. Жарський, прот. В. Мицик, д-р І. Марченко (Англія) п. Осип Кузьмич (Аргентина); секретарі: пані К. Паліїв, ред. В. Леник пані Рома Франко; скарбник — пані Б. Гнатиків. Своїх представників до екзекутиви Ради мають назначити ще Австралія та Бразилія. Контрольна комісія: ред. Н. Когуська, п. В. Верига, п. В. Педенко.

В міжчасі, як номінаційна комісія працювала над складом СКВОР, представники вносили суґестії до пляну виховних дій; зокрема відчувається потреба організування семінарів для вишколу молодіжних виховників.

Сесію закрито в годині 4:30 по обіді.

К. Сакалюк

ШЛЯХАМИ МНОГОГРАННОЇ ПРАЦІ

Історія жіночого руху в Західній Україні, як в його початках, так і пізніше, видала ряд видатних постатей, які були його рушійною силою: чолові діячки, письменниці, журналістки. Одні з них були постійно на овиді, інші знов серед чотирьох стін, виконували цю важливу муравлину працю, без якої не був би можливий жодний поступ: за робочим редакційним столом, при організаційній або адміністраційній ділянках верстали вони нові дороги для наступних поколінь.

Одною з таких видатних жінок Західної України є Олена Федак-Шепарович, заслужена громадська діячка і відома журналістка. Хто не пам'ятає того чудового, по мистецьки редагованого журнала „Жінка", який виходив у Львові від 1935 аж до війни 1939 року й, якого начальною редакторкою вона була. В числі 6 нашого журнала був появився опис першого українського жіночого конґресу у Станиславові — це праця її пера.

Щоб познайомити наших читачів з життєвими дорогами таких видатних жінок України, поміщуємо коротку статтю про Олену Федак-Шепарович, яку на наше прохання написала пані Ольга Кузьмович.

Редакція.

Олена Федак-Шепарович

Олена Федак-Шепарович народилася 21 жовтня 1894 року у Львові як найстарша дочка д-ра Степана Федака і Марії з Січинських.

Після закінчення народньої школи в 1904 році вступила до першої дівочої клясичної гімназії ім. Словацького та закінчила її матурою в 1912 р. Після матури відбула піврічну школу домашнього господарства а опісля вступила на університет у Львові, де студіювала філософію та ці студії продовжала з вибухом першої світової війни у Відні. Вже як молода студентка в першому році війни (1914) працює в жіночому комітеті помочі раненим і полоненим, а в часі боїв за Львів 1918-19 рр. працює секретаркою Жіночої Секції Червоного Хреста при Горожанському Комітеті у Львові. У березні 1919 року одержує почесний пост відпоручниці Ради Державних Секретарів ЗУНР для справ Червоного Хреста і в тому характері відвідує табори українських полонених в Домбю та Вадовичах, як також переговорює із відпоручником Міжн. Червоного Хреста у Відні.

В 1921 році підготовляє перший з'їзд Союзу Українок, а після довшого перебування у Берліні (1922-24) з приводу відрядження чоловіка інж. Льва Шепаровича на працю у великій фірмі Сіменс-Шукерт в 1924 р. включається активно до праці у проводі Союза Українок і стоїть в ньому на різних постах аж до початку другої світової війни. Спершу працює як член головного виділу, відтак як містоголова, а від 1935 р. як директор жіночої видавничої кооперативи Союзу Українок і в тому часі як редактор журнала „Жінка".

З приводу своєї праці та становища в СУ в 1934 р., Олена Федак-Шепарович, як член Президії Жіночого Конґресу у Станиславові та секретарка Ділового Комітету, також виступає як делеґат СУ на двох міжнародніх конґресах (в Парижі 1926 і Берліні 1929) та на Міжнародньому Конґресі Жіночої Кооперативної Гільди у Відні 1932 р. В цих репрезентаційних поїздках свої успіхи завдячує доброму знанню чужих мов та журналістичному виробленню, яке здобула під час студій журналістики в Берліні. Рівночасно з активністю в жіночій організації, включається в 1928 році у політичне життя як член Української Національно-Демократичної Організації в його екзекутиві аж до року 1935, коли із-за бойкоту виборів Союзом Українок за угоду з польським урядом, її враз з іншими жінками виключають з партії.

В останніх двох роках перед другою світовою війною, коли розв'язаний поляками Союз Українок прибирає форму Дружини Княгині Ольги, Олена Федак-Шепарович стає членом „Міжпартійного Комітету", що нормує у Львові українське життя.

Через цілий час своєї громадської праці, а взагалі поруч неї веде широку та різноманітну журналістичну діяльність, починаючи 1919 р.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

НА ЗЕМЛІ І ПІД ЗЕМЛЕЮ

Донбас все більше і більше відкриває свої схови перед народом. Досі вважали, що поклади вугілля зосереджені в межах Донецької і Луганської областей із продовженням до міста Шахти Ростовської обл. Але виявилося, що верстви кам'яного вугілля, які залягають на великій глибині, простягаються на схід до Каспійського моря і ховаються під його дном.

Родовища чорного золота сягають Дніпропетровщини та Полтавщини й доходять до Чернігова. На південь від Донецька вугільні пласти тягнуться в напрямку до Азовського моря.

В багатій більше як півторастолітній історії Донецького вугільного басейну одне з найбільш провідних місць займає місто Луганське.

Історія міста починається в 1796 році з спорудженням на правому березі ріки Лугані, біля села Кам'яний Брід першого на Україні ливарно-гарматного заводу. 28 жовтня, 1800 року домна (піч) заводу видала чавун, його виплавили на лисичанському вугіллі з руди доставленої з села Городища, яке знаходиться недалеко від Луганська. Робітників для заводу зігнали з усіх кінців країни. Разом з приписаними до заводу селянами Кам'яного Броду вони і були першими пожильцями робітничого селища, що відразу ж стало розвиватися як промисловий центр. Навколо заводу виникли ремісничі і торговельні заклади. Тут збудували гуральню і пивоварний завод 1870 р., а шість років пізніше, залізничі майстерні по ремонту паротягів та вагонів.

У 1883 році заводське селище разом з селом Кам'яний Брід, було перейменовано в місто Луганське, яке стало центром Слов'яносербського повіту. Місто Луганське розташоване на двох горбах відокремлених один від одного невеликою річкою Лугань. На північному схилі одного з горбів — старе місто, з одноповерховими старенькими, але чепурненькими будиночками. На південному — новий Луганськ: вузи, технікуми, кам'яні житлові квартали, широкі й зелені бульвари, великі — потужні заводи, що випускають паротяги. На північний захід від Луганську над річкою Сіверський Донець, розкинулося місто Лисичанське (бувше Лисиче). Тепер це велике місто з багатьма заводами й фабриками. Найбільшу славу Лисичанському, приніс Хемічний Комбінат, де виробляють міцні, легкі й довговічні труби з поліетілену, матеріяли з склопластику для будівництва ,мінеральні добрива, синтетичні матеріяли для одягу й взуття.

У надрах Донбасу, як ми вже згадували, залягають великі поклади кам'яної солі. Найбільші її родовища, виявлені поблизу міста Артемовськ (колишнього старого Бахмуту). Раніше сюди ходили чумаки по сіль. Соляні родовища пролягають під землею кришталевими галереями і коридорами схожими на казкові палаци.

В західній частині Донбасу, по гребню Донецького Кряжа, розміщено багато великих і малих промислових міст. На сході, лежить один з великих транспортових вузлів країни, Дебальцево, а на заході, Ясинувата. Найбільше місто в цій частині Донбасу — Снакієве.

Найбільшим містом у північно-західній частині Донбасу — Слов'янськ. В околицях Слов'янська, містяться три солоні озера — Ріпне, Сліпне, Вейсове. Живляться вони джерелами солоної води. На піщаних берегах навколо озер ростуть густі соснові ліси. Серед лісу розміщаються численні санаторії. Слов'янському курорту, минуло вже 125 років. Слов'янськ, ма-

---

співробітництвом у жіночому журналі „Наша Мета", через прескватиру Начальної Команди УГА аж до відповідального редакторства „Жінки" — найкращого і найбільш репрезентативного жіночого журнала поміж двома війнами.

Після вибуху другої світової війни та окупації Львова большевиками Олена Федак Шепарович одна з перших емігрує враз з чоловіком і донькою на захід з приводу своєї громадської активности та споріднення з провідниками націоналістичного руху (дві молодші її сестри були замужем — Ольга за полковником Коновальцем, а Софія — за полковником Мельником).

Кінець війни застає її у Берліні (вже після смерти чоловіка) та переживши облогу і перші місяці большевицької окупації Берліну, переїздить до Австрії до дочки, з якою і переселюється до ЗСА, спершу до Нюарку, а опісля до Бабилону біля Ню Йорку, де досі проживає.

Ольга Кузьмович

льовниче добре спляноване місто. В околицях його, збереглося городище стародавнього міста Тор. Пізніше за ним, закріпилася назва Солеванськ, а з 1784 року — Слов'янськ. Величина сторона шахтарська.....

Плетиво залізниць....

Крицевими магістралями пролітають поїзди, навантажені чорним золотом і литвом чавуну, склом, машинами, хлібом, сіллю, рибою — всім, чим багата донецька земля.

Тепер вам зрозуміло, чому наїздники, люблять Україну. Вона має все! Шахти Донецької області за рік видобувають вугілля майже тричі більше, ніж у всій Росії. Сам Донбас має понад 70 великих міст і сотні робітничих селищ, це по суті ,одне гігантське місто, яке вібрало в себе зелені масиви й широкі галявини степів. Звичайні районні донецькі міста виявляються більшими за Чернігів, який існує тисячу років. А скільки сил і здоров'я вложили молоді ваші побратими і посестри, яких під гаслом розбудови країни, використовуючи їх молоде завзяття, везли на цілинні землі Донбасу, будувати нові шахти.

Навіть гуцулів не минули. Забирали їх з високих полонин і заганяли в холодні, мокрі шахти підземелля. В 40 градусний мороз жили вони в неприспособлених до житла вагонах, молодістю своєю покоряючи природу. А за їх працю як глумлива подяка ворога, міста і заводи, учбові заклади і театри, носять назви московських проводарів, комісарів і політичних діячів, модерних експлуататорів поневолених „братніх" народів...

...Але урветься, Росіє, твоєму здирству путь!
Залишиш по собі сумнівну славу,
Коли законні власники прийдуть,
І кожен забере своє по праву!

Міннеаполіс, Мінн.
Вересень, 1967 р.

ГОСТІ В РЕДАКЦІЇ

В останніх двох місяцях гостює в Канаді Оксана Дучимінська. Вона приїхала з Мюнхену, як відпоручниця ЗУДАК-у. Побувала в Торонті, довше в Едмонтоні, а оце зупинилась у Вінніпезі. Відвідавши редакцію, пані Оксана поділилась подіями і життям української еліти в Мюнхені та працею і плянами для перебуваючих в Західній Німеччині українських залишенців. Пані Дучимінська плянує літо провести в Канаді.

— — — —

З нагоди семінара Ради Української Школи, що відбувся в перших днях червня ц. р., зложили візиту редакції „Промінь" пані Раїса Темертей учителька і представниця Рідної Школи при Соборі Св. Софії в Монтреалі і пані Галина Матвіїв, учителька Рідної Школи при Соборі Св. Покрови у Вінніпезі. Пані Темертей була делеґаткою з найдальшої місцевості на семінарі. Обидві пані посвячують багато часу для рідних шкіл та програми.

— — — —

В м. червні побувала у Вінніпезі видатна журналістка, пані Савеля Стечишин з Саскатуну. Вона приїхала на запрошення представниці СіБіСі з Торонта на інтерв'ю по кулінарії ріжних етнічних властивостей. На цім інтерв'ю пані Стечишин переказала дещо з культу релігійних традицій та дала лекцію у практичній формі як варити справжній український борщ. Це інтерв'ю буде висвітлене на телевізії восені.

В повороті з Каліфорнії, зупинившись у Вінніпезі, загостила до редакції „Промінь" пані Євгенія Козяр, одна з піонерок жіночого Руху в Канаді, довголітня провідна членка Союзу Українок Канади, яка тепер замешкує в Канорі, Саск. Цілу минулу зиму і весну, пані Козяр проводила у своїх доньок у Каліфорнії. Минулого літа пані Є. Козяр була одною з чотирьох делеґаток на конференцію Міжнародньої Жіночої Ради в Тегерані та подорожуючи як турист, побувала в Україні.

— — — —

В повороті з гостини у родини в Західній Канаді, загостила до редакції в товаристві пані Юлії Бачинської довголітня провідна членка Союзу Українок, пані Доця Мандзюк з Торонта.

— — — —

ОПОВІСТКА

Просимо наших читачів звернути увагу, що число, яке виходить є за місяці липень-серпень. Наступне число появиться на початку вересня. Наступний місяць — це місяць вакацій для редакції.

Всі надіслані, а досі не поміщені матеріяли, зокрема громадська й родинна хроніка будуть надруковані в наступних числах.

Адміністрація журнала буде функціонувати, тому всякі дальші матеріяли для журнала, передплати — висилати як звичайно на адресу „Променя" як і досі.

Редакція.

ДІЯНА ЛЮБКА ДРАБИНЯСТА

Діяна Любка Драбиняста

Кожної весни, коли канадійські університети оголошують листи своїх абсольвентів, помічаємо з радістю, що кожного року збільшується число української молоді, яка осягнула вищу освіту. Серед українських студентів, тих, що покінчили вищі студії цього року, знаходимо ім'я Діяни Любки Драбинястої, дочки Івана і Марії Драбинястих у Вінніпезі.

Це є та сама Діяна, яка у молоденькому віці довший час писала листи до Дідуся Наума, якими й старші читачі цікавилися.

Публичну і вищу школу побирала Діяна у Вінніпезі. По скінченню 12 кляси, одержала університетську стипендію, яка покрила й кошти курсів на два роки в Юнайтед Каледж (Університет Вінніпеґу), де записалась на факультет філософії (Артс) в 1958 р., спеціялізуючись в чужих мовах. При кінці того ж року, призначено її „Мері С. Ровел" нагороду у французькій мові. На третьому році, знову одержала університетську стипендію і „Мері С. Ровел" нагороду. Ці стипендії творили поважну суму грошей і майже всі кошти науки були ними поплачені.

Ще в 1961 році про досягнення Діяни писав „Український Голос" таке: „Діяна Любка Драбиняста, дочка п-ва Івана і Марії Драбинястих, які живуть у Ст. Вітал, одержала найвищу нагороду за французьку мову на четвертому році університетських студій, що їх вона закінчила цього року на філософічному факультеті із степенем В. А.

Нагороду за найкращий попис у французькій мові — медалю французького уряду — вручив Діяні французький консул у Вінніпезі, Дамієн Жіордані. Панна Драбиняста записалася цього року на В. Ед.

Як студентка університету, Діяна здобула кілька нагород за визначні успіхи в науці, про що вже писалося в „Українському Голосі" в числі з 9 серпня ц. р. Тут хіба пригадаємо, що Діяна дістала стипендію від Товариства Учителів Вінніпеґу і це правдоподібно було додатковою заохотою для неї вписатися на курс освіти.

Слід згадати, що Діяна мала нагоду одержати „Вудро Вілсон Феловшип" — стипендію призначену тим студентам, котрі по скінченню своїх студій, згодяться вчити при університеті, але відмовилася бо ж не погоджувалася на ці умови.

Цієї весни, Діяна одержала ступінь В. А. і „Манітоба Тічерс сосаєті Сколаршип" призначений на дальші студії. Радіємо, що Діяна рішилась продовжувати свої студії при університеті".

Весь цей час Діяна цікавилась іншими справами. Учительський персонал призначив її до академічного комітету, два роки сповняла обов'язки в редакційній колегії, а в останнім році помагала у французькім департаменті. Діяна Драбиняста є членкинею Катедри Пресвятої Трійці, учащає до хору, і є також в членах Українського Провінціяльного Студентського Кружка ім. Іларіона і Альфа Омеґа.

Діяна є тою рідкістю в нашім сучаснім житті — канадійка, яка плинно говорить і читає українською мовою і є обзнайомлена з українським минулим та його культурою. За її спокійну, скромну вдачу заслуговують на признання її родичі, які розуміли, що на витворення національної свідомости і доброго характеру в дитині, потрібно багато, крім батьківської любови.

Радіємо теперішніми досягненнями нашої абсольвентки і бажаємо їй блискучих успіхів в її дальших студіях. **І. П.**

Дивина

Хтось звернув професорові увагу, що він одягнув одну шкарпетку зелену, а другу червону.

— От дивина! Знаєте, я ще одну таку ж ідіотську пару маю дома, в шухляді лежить.

ДВА СТУДІЙНІ ДНІ

Короткий огляд семінара Р.У.Ш.

Українське шкільництво набирає щораз більшої ваги, і не лише в поодиноких організаціях, але стає воно напереді всіх інших питань української діяспори в цілому. Варта уваги те, що на Світовім Конґресі Вільних Українців у Ню Йорку минулої осені було схвалено текст „виховного ідеалу українця у вільному світі".

Учителі державних шкіл трьох провінцій — Альберти, Манітоби і Саскачевану працюють над проєктами навчання української мови в державних школах. Українське суспільство в Канаді прийшло до переконання, що саме говорення з підмостків про потребу навчання рідної мови, про наше майбутнє, про журбу нашого буття, ніяк не розв'яжуть проблеми, і що лише конкретна, плянова і послідовна праця школи і дому принесе бажаний хосен.

І так пристосовуючи хід праці до сучасних вимог, Рада Української Школи, як крайова центральна установа, скликала семінар, який відбувся у Вінніпезі в залі Катедри Пресв. Тройці в днях 1 і 2-го червня 1968. Нарадами керували: предсідники — Всеч. о. Володимир Слюзар і пані Соня Ціпивник; секретарі — Всеч. о. Трифим і пані Галина Коваль.

Семінар мав студійний характер. Програма його складалась з доповідей і викладів, у зміст яких входили найбільш актуальні питання наших днів, а другу його важливу частину становили дискусії і наради учителів з доповідачами.

Відкриваючи наради, голова РУШ. Всеч. Прот. Ф. Керніцький у своїм слові дав перебіг історії Ради Української Школи, починаючи від Організації Українських Учителів, організування українських інститутів 1916 року, від створення першої центральної управи РУШ, ділових керівників: Іллі Киріяка, проф. Григоріїва, проф. Л. Білецького і до нашого часу, коли через брак ділового керівника, праця дещо сповільнилась, однак Рада Української Школи ніколи не ліквідувалась. Сьогодні, з подвійною енергією почалась праця в нових обставинах, можливо, новими формами, які відповідають сьогоднішньому дневі.

Виклади, що були виголошені в суботу: „Рідна школа, як передумова до навчання української мови в державних школах" — п. Василь Сарчук, заступник директора Відділу Позаочних Курсів при міністерстві освіти в Манітобі; „Асоціяція Українських Учителів Модерних Мов" — п. Олекса Назаревич, голова цієї організації; „Перспективи розвитку української мови в Канаді—д-р Борислав Білаш, голова Світової Координаційної Виховно-Освітної Ради; „Шкільні підручники для рідних шкіл у практичнім вжитку" — пані Соня Ціпівник, лектор психології у Саскачеванському університеті, яка також дала доповідь — „Позаочні курси української мови".

Кожна з вищезазначених тем була професійно обговорена та річево продискутована. Участь в нарадах брали такі учителі: п. Андрій Мельничук, п. Василь Савчук — обидва з Едмонтону, п. О. Паньків — Вінніпеґ, Всеч. о. В. Апонюк з Айтуни, Саск., п. М. Козій з Давфину, пані Р. Кондра з Вінніпеґу, пані А. Павлик, п. Саведчук, пані М. Юрків з Вінніпеґу, проф. В. Іванис з Торонта, добр. Н. Стус і Всеч. о. І. Стус з Вінніпегу, пані Ольга Лукомська з Едмонтону, пані Р. Темертей з Монтреалу, проф. П. Кондра з Вінніпеґу, пані Іванна Севериненко, редактор Іван Сирник — Вінніпеґ, Всеч. о. І. Ковалевич з Вінніпегу, пані Марта Лебедович з Роблину, Ман., пані Віра Лобач з Саскатуну та інші.

Приємну несподіванку влаштував нашим нарадам письменник Микола Понеділок, завітавши на короткий час, якого предсідник Всеч. о. Володимир Слюзар привітав в імені зібрання. Учасники заслухали представників трьох Епархіяльних Шкільних Рад — проф. Василя Іваниса від Ради Східньої Епархії, пані Роми Франко — Ради Середньої Епархії і п. Василя Савчука — Ради Західньої Епархії.

Справжню сенсацію викликали два виклади у зв'язку з методикою навчання, що відбулись в неділю по полудні. Перший виклад провела пані Рома Франко, лектор української мови в Саскачеванськім університеті п. з. „Найновіша метода Чилтона у навчанні інших мов". Спеціяльну лекцію в українській мові до світлин виготовили: пані Рома Франко і д-р Б. Білаш.

Другий виклад дала Одарка Троська, яка є асистентом професора на факультеті освіти в Манітобськім університеті, в останнім шкільнім 1967-68 побирала в Торонтонськім університеті спеціяльний курс методики навчання і працює над тезою на докторат по освіті. В цім докладі пані Троська вивела лекцію навчання української мови звичайними образками, або

малюнками. Ця форма пов'язана з меншими коштами як Чилтона і спеціяльно призначена для початкуючих кляс наймолодшого віку. Цю форму лекцій дуже легко можна застосовувати і вдома. Обидві методи спеціяльно виготовлені на навчання — спершу мови, а опісля письма.

Крім місцевих українських шкіл у Вінніпезі, з дальших місцевостей взяли участь через своїх делеґатів-учителів такі: Українська Школа при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні — делеґатка учителька Ольга Лукомська, Українська Школа при церкві Св. Духа в Саскатуні — учителька Віра Лабач, з місцевости Роблину, Ман. — учителька Марта Лебедович, Українська Школа в Давфині, Ман. — учитель Маріян Козій, Українська Школа при Соборі Св. Софії в Монтреалі — пані Раїса Темертей. Зібрані на нарадах тепло повітали привітального листа від відділу Союзу Українок ім. Доньки України в Монтреалі, який присвячує велику частину своєї праці українській школі, й якого ми дозволили собі помістити в звідомленні:

Вельмишановні делегати семінара Р.У.Ш.!

З великим захопленням і вдоволенням приняли ми відомість про пожвавлену, ділову працю Ради Українських Шкіл. Велика потреба наукового, сцентралізованого проводу нашого шкільництва в цю пору нарешті переходить в життя. Рада Української Школи являється найвищим авторитетом в нашім шкільництві й тому повинна всі пляни й вказівки для навчання добре й всесторонньо опрацьовувати й пересилати до всіх шкіл для їх виконання, щоб втримати Рідну Школу на відповідно високім рівні й не дати жадних можливостей українському навчанні в рідній школі зійти на манівці.

Отже, бажаємо якнайбільшого успіху в праці Вашого семінара, бо завдання: „виховання й збереження нашої молоді" є одним з найважніших завдань праці, не лише школи, але всіх українських організацій.

Ми дуже раді що членка нашого відділу — пані Раісса Темертей бере участь в семінарі, як репрезентант Рідної Школи при Соборі св. Софії в Монтреалі.

З належною пошаною

Галина Сенишин, голова — **Епіфанія Савіцька,** кореспондентка секретарка

Як заключення з цих двох студійних днів, учасники конференції вважають:

1. Що українська школа є необхідною і конечною передумовою для кожного учня, який буде записуватись на курс української мови в державній школі; що добре зорганізована українська школа, у співпраці з батьками, у сприяючій громадській атмосфері, допоможе батькам у їх відповідальній виховній праці серед молодого покоління.

2. Що Асоціяція Українських Учителів Модерних Мов є важливим чинником у співдії з учителями інших етнічних груп, і сприяє поширенні ще більших можливостей для популяризації студій української мови та закріплення її в державних школах і університетах Канади.

3. Що розвиток української мови в Канаді матиме кращі можливості через співдії українських організацій, центральних і крайових осередків зо Світовою Координаційною Виховно-Освітною Радою, яка прямує до „Виховного ідеалу українця у вільному світі"; через співпрацю батьків з українською рідною школою, через численні вписи українських студентів на кляси української мови в державних школах та університетах.

4. Що дотеперішні шкільні підручники, починаючи від букварів, читанок і до хрестоматії, як виховна лектура, потребують основної ревізії фахових педагогів; що в підручниках, крім новішої методи, повинен відзеркалюватись відомий дітям сучасний світ, побут і рідна культура; що зі всіх досі виданих у вільнім світі шкільних підручників (хоч кожний має властиву частину вартісного), багато в них є зайвого і для сучасних дітей незрозумілого і що з них всіх найбільше ще відповідають підручники Марії Дейко.

5. Що позаочні курси української мови, що їх спонзорують міністерства освіти в трьох західних провінціях — Манітобі, Саскачевані й Альберті, — для кляс 9 10, 11 і 12 є дуже цінним і додатним засобом, почерез які українські студенти, молодь і старші мають можливість студіювати, удосконалювати та опановувати українську літературну мову.

6. Що найновіша метода Чилтона, якою зацікавлені учителі українських і державних шкіл разом з відділами освіти при Комітеті Українців Канади, якої лекцію (текст) провели на семінарі пані Рома Франко і д-р Борислав Білаш, вносить багато нового в українське шкільництво в державних школах та полегшує методику навчання української мови для англомовних дітей.

7. Що метода навчання в практичній формі, яку провела на сесії пані Одарка Троська, є дуже цінним досягненням, бо вона уможливлює й улегшує навчання української мови для англомовних дітей. Рада Української Школи рекомендує застосовувати ці методи в рідних школах і дома.

школах і дома.

Н. Л. Когуська

Дороті Ливсей – поетка пристрастей і спротиву

Написав Маркус Ван Стін

(Канадська Сцена) — Вже нераз чули ми, що найвизначнішими осягами може похвалитися в Канаді поезія. Правда, дуже багато поезій видають тепер не тільки знані видавничі фірми, але також і маловідові підприємства, засновані тільки для видавання віршів. В такому навалі матеріялу зовсім нелегко зорієнтуватися — де саме глядіти за найкращим.

Справжнім канадським голосом говорить до нас вже довгі роки Дороті Ливсей, справжня поетка. Перший том її поезій появився ще в р. 1928, найпізніший, але не останній, вийшов в р. 1967. Подивугідним є не тільки довгий час творчої праці (40 років!), але і сам факт, що поетка Ливсей продовжує експериментувати з новими стилями, новими ритмами, новим словником. Це зрештою виявляє її прихильність та зрозуміння світу 1960-их років.

Звичайно поети виробляють свій стиль у молодих роках, звикають до нього та продовжують уживати у пізнішому віці. Але наша поетка Ливсей продовжує свій мистецький ріст, розвивається постійно. Таким способом досягає вона становища поміж першими канадськими поетами цього століття.

Дороті Ливсей народилася в р. 1909 у Вінніпезі. Пізніше вся її родина переїхала до Торонта і тут Дороті вчащала на університет. Для продовження студій побувала у Сорбоні у Парижі та вернулася до Торонта якраз у час найчорнішої депресії. Людське горе і біда потрясло Доротою до глибини і вона стала займатися суспільною працею та брала участь у допомогових акціях Торонта, Монтреалю і Ванкуверу. В її поезіях того часу кипить протест проти таких соціяльних умовин, що руйнують щоденне людське життя. Цей протест тимбільше приголомшуючий, бо висловлений холодними, прецизними, майже клінічними назвами. Любов поетки до ближнього основана радше на співчутті і пристрасті, а не на плиткій сантиментальності. Багато з цих поезій протесту находиться у збірці **„День і ніч"** з 1944 року, яка була нагороджена признанням Ґенерал Ґубернатора за поезію. Три роки пізніше появилися її **„Поеми для людей"** і тоді одержала вона від Королівського Товариства Канади медалю ім. Льорне Пірс за визначну поетичну творчість для Канади. Поетка жила тоді у Ванкувері, одружена від 1937 року з Данкеном Мекнер.

В р. 1947 СіБіСі замовили в неї коментар для радіо на тему евакуації канадських японців з Побережжя Пацифіку. У висліді постала поема **„Кличте моїх людей додому"**, видана в 1950 році.

Появилися ще дві збірки: **Нові поеми** у 1955 та **„Вибрані поеми"** 1957 р. Остання збірка має вступ написаний Десмонд Пейсі з університету Нью Брансвик. Це прекрасне впровадження у світ творів Ливсей. У збірці поміщені найкращі з її ранніх творів та її поеми соціяльного протесту. Розуміється, тут не заступлений пізніший період її творчости, де її пристрасть поширилась у любов до всього людства, а її свободолюбне співчуття викристалізувалось у мудрість.

В рр. 1960—1963 Дороті працювала в Замбії, де була вчителькою у програмі ЮНЕСКО. З цих років залишилася збірка під назвою „Кольори Божого обличчя", видана 1964 року. Минулого року видана збірка „Неспокійна постіль" більш особиста і пристрасна, у ній виявляються впливи молодших поетів з їхнім наголосом на природжену музичність людської мови.

Пані Ливсей живе тепер у провінції Нью Брансвик, де займає пост „замешкалого письменника" при університеті в Нью Брансвик.

Д-р Ганна Янішевська

50-річчя здобуття громадських прав української жінки та жіночий рух упродовж 50 років від часу української національної революції

(Продовження)

У склад Комітету Центральної Ради, т. зв. Малої Ради, увійшло і кілька жінок: Валерія О'Коннор-Вілінська, Зінаїда Мірна та Людмила Старицька-Черняхівська. Членами Центральної Ради, що увійшли до її повного кворуму, були ще наступні жінки: Любов Яновська, Марія Грушевська, Софія Русова, Любинська, Віра Нечаївська, Ольга Грушевська, Олімпія Клер і Пащенко.

Рівночасно із національним відродженням українського народу йде відродження Української Церкви та боротьба за її відокремлення від московської церкви. Відбуваються численні єпархіяльні з'їзди, в яких беруть участь свідоме українське духовенство та численні миряни. У Києві твориться Всеукраїнська Православна Церковна Рада, як тимчасовий керівний орган Української Автокефальної Православної Церкви. Уряд Української Народньої Республіки, на чолі якого стояв тоді Володимир Чехівський, вихованець Київської Духовної Академії, 1-го січня 1919 р. видав державного універсала (за словами Митрополита Василя Липківського) про автокефалію Української Церкви й утворення автокефального українського Синоду.[22])

З початком революції в Україні жіночий рух широкою хвилею розливається по цілій Україні. Жіночі спілки та жіночі громади об'єднуються згодом в Український Жіночий Союз, який через свою делеґатку Віру Нечаївську був заступлений у Центральній Раді. Жіночий Союз видає свій орган „Жіночий Вісник" та скликає на вересень 1917-го року жіночий з'їзд до Києва.

Події розвивалися далі з небувалою швидкістю: національне життя на Україні било повним пульсом. Була здійснена давня мрія українців: постала новітня українська держава у формі Української Народньої Республіки та дійшло пізніше і до соборности українських земель. Але вороги України не спали. Ворожа пропаґанда зі сходу сіяла незгоду та ворожнечу серед ширших мас населення, а зовні натискали збройні сили комуністичної та білогвардійської Москви, як також поляки та румуни за поміччю Антанти. Помимо завзятого та героїчного відпору нашої молодої армії, не стало сил боротися на чотири фронти, до того ж пошесть тифу та брак ліків нищили наше військо.

Українська армія на чолі з урядом Української Народньої Республіки перейшла Збруч, гадалося ненадовго. Та обставини змінилися: уряд Української Народньої Республіки залишився в екзилі, а цивільне населення, що перейшло Збруч із військом та урядом, розкинулося по цілій Європі. Українські землі стали знову поділені між різними державами.

Дальша доля української жінки залежить від нових обставин під пануванням окупантів. Найтяжчого ярма зазнали жінки під московською окупацією. Хвиля терору і переслідувань усього, що було зв'язане з Українською Національною Революцією та з ім'ям Симона Петлюри, розкотилася по цілій території окупованої Москвою України. Не врятувалися і жіночі організації: Жіночий Союз, як націоналістична організація, був розв'язаний. Із того часу жіночих організацій під московською окупацією не було та нема їх і досі. Жінка набула рівноправність із чоловіками у тому розумінні, що має не тільки право, але і обов'язок виконувати найтяжчі фізичні роботи, а саме: жінка носить тягарі на залізничих стаціях, працює на будовах доріг та різних будинків, як також при чищенні вулиць, коло фабричного станка, виконує найтяжчі фізичні праці у колгоспі на Україні та на цілинних землях Далекого Сходу або на Сибіру. Під гнітом московського комуністичного терору українська жінка переносить страхіття масового голоду, переслідування культурних працівників та ув'язнень. Ми бачимо жінок у широко відомому процесі Спілки Визволення України 1930-го року. Найбільшу мужність і безстрашність поміж численними нещасними обвинуваченими проявила письменниця Людмила Старицька-Черняхівська, колишній член Центральної Ради.[16]

На західніх українських землях між двома світовими війнами під польською окупацією жіночі організації дійшли до широкого розвитку. Невпинна боротьба з урядовими приписами окупанта та різними обмеженнями загартували українську жінку, зміцнили її здібності у тво-

ренні громадських, культурно-освітніх та економічних цінностей. На політичному секторі жінки долучуються до загальної боротьби країни проти окупанта, стають в ряди Української Військової Організації, несуть тягар переслідувань та ув'язнень. Жінка і тут показала себе відважною і чесною.

Крім широко відомої героїні Ольги Басараб, що загинула у польській в'язниці, наведу приклад двох відважних дівчат, що були заарештовані та суджені у „процесі сімнадцятьох" 1930 р.: Стефанія Шуткевич та Ярослава Кліш. Дівчата ці нікого на допитах не видали, на суді трималися гідно та відважно ,так що навіть прокурор знайшов для них слова признання.[13]

У 1917-м році, у тому році, коли на східніх землях України вибухла Українська Національна Революція, у Львові розпочав свою діяльність Союз Українок. У часі між двома світовими війнами ця організація набула могутніх розмірів. Під умілим проводом довголітньої голови Мілени Рудницької розвивається ціла сітка філій та кружків Союзу Українок по ріжних містах, містечках та селах Галичини.

Членки Союзу Українок провадять жваву організаційну працю, закладають жіночі гуртки, щонеділі їздять на села з доповідями, скликають збори, закладають дитячі садки, провадять курси куховарства, крою і шиття та інші. Союз Українок у Львові організовує курси для інструкторок на села.[13] Приймалися дівчата, що скінчили учительський семінар. Наука тривала 5 місяців. Предмети викладів були: підготовка до культурно-освітньої праці на селах, основа кооперації, гігієна, ведення дитячих садків, наука крою та шиття і домашнє господарство.

Союз Українок улаштовував повітові віча та крайові з'їзди. Найбільш успішним був перший Український Жіночий Конґрес, що відбувся у Станиславові у 1934-му році. На цьому Конґресі були теж делеґати з-за океану: від Союзу Українок Америки та від Союзу Українок Канади. Цей Конґрес став початком створення Всесвітнього Союзу Українок, до якого увійшли жіночі організації західніх українських земель та европейської і заокеанської еміґрації.

Союз Українок, як крайова організація, приймав участь у ріжних міжнародніх з'їздах та конґресах.

Крім Союзу Українок на просторах Галичини було дуже багато інших жіночих організацій, що їх створення вимагали обставини та потреби дня. Згадаю деякі з них: жіночі секції при філіях „Сільського господаря"; жіночі секції при „Просвіті"; товариство „Будучність", що об'єднувало домашніх помічниць, дбало про їх потреби та освіту; Секція Українських Студенток при Товаристві Прихильників Освіти у Львові, яка мала допомогову організаційну та самоосвітню мету; Спортове товариство українських студенток; „Стріла"; „Товариство жінок із вищою освітою", де першою головою була Олена Степанів-Дашкевич, а від 1926-29-го року Валентина Завадська; „Товариство Вакаційних Осель" (голова Ольга Бачинська); Товариство „Українська Захоронка" та багато інших. Жінки вкладали багато праці у діяльність „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю".

На економічному полі жінки теж досягли великих успіхів, організовували свої кооперативи, підприємства та несли дух кооперації на села, у ряди українського жіноцтва на селі. Найстаршу кооперативу у Галичині „Труд" заснувала Германа Шухевич на переломі сторіч. Ця кооператива влаштовувала курси шиття і крою та мала власну майстерню. Промислова кооператива „Українське Народнє Мистецтво", у Львові провадило визначну фахову працю, а крім того видавало загально улюблений журнал „Нова Хата". У Коломиї була жіноча кооператива „Жіночий Базар".

Між директорами кооперативи „Маслосоюз" була теж жінка: Ольга Бачинська. Деякі жінки мали теж свої власні підприємства: фабрику цукорків вела успішно Кл. Авдиковська, виробу порошків до печива, вела Рожанківська, а виробу пасти „Елеґант" — Олена Левицька.

Жінки брали участь у виборах під польською окупацією. У листопаді 1930-го року до польського сойму і сенату обрано дві жінки українки: Мілену Рудницьку до сойму, а Олену Кисілевську до сенату.

У Галичині було поважне число періодичних видань жіночої преси. Подаю найбільш відомі з них: у Львові журнал „Нова Хата" та „Жінка", у Коломиї журнал „Жіноча Доля", що його видавав жіночий кружок, і мав додатки „Жіноча Воля" (для сільських дівчат) та „Світ Молоді" (для дітей). Ця преса була широко розповсюджена між жіноцтвом на еміґрації в Европі та за океаном. (Д. б.).

Засіб схуднути

Приятелька до приятельки:

— Ти чула про консерви, що допомагають схуднути? Відкриваєш банку, а в середині нема нічого!

П. Балей

Із записника моєї Матері

Моїй Матері присвячую. — Автор.

(Продовження)

Мені стало страшно, що втрачу чоловіка, і я прогомоніла, припавши до його грудей: „Зрозумій! Я ж тобі жінка і мати твоїм дітям! Чому ти не хочеш зрозуміти мене?..”

Він пригорнув мене до себе, а його очі — німий докір:

— Я дивуюся, що ти мене так зовсім не розумієш...

Розуміти?... О Господи, я розумію тебе і думки твої! Я все розумію, але не можу всього погодити...

29. 9.

Ще нічого не сталося, а я така тривожна, та ка розбита. Невже ж стоїмо ми перед якимсь страхіттям, що неминуче мусить прийти?...

Позавчора зібралися у нас брати чоловіка і ще кілька молодих людей. Вони прийшли озброєні, а в їх очах горів вогонь. Цей вогонь палив цілий вечір мою душу. Вони ввесь час лише про Україну, про нове військо, про нашу сотню. Чоловік захопився, як дитина, а я на роздоріжжі між двома силами. Коли чую їхню мову, мої очі горять, а моя душа смертельно тривожна. Я з жахом усвідомила собі, що мій Мирон прилип усією душею до хлопців, заслуханий у їхню мову, як у чарівну казку. Я нагнала його спати, хоч у його очах перлилися сльози.

О Господи, невже ж Ти допустиш, щоб терпіння заглушили мою радість, а серце щоб розійшлося з моїм розумом?...

19. 11.

Сталося. Він пішов, а я знову сама з малими дітьми і старими батьками. Кілька днів після його відходу, Мирон так затужив за батьком, що в гарячці зривався з ліжка з криком: „Тату!” Я думала, що в мене серце лопне, бо цей крик дитини був одночасно і голосом моєї душі.

Я не втерпіла і переказала через останніх відходячих з села, щоб він вернувся, посилаючись на здоров'я і щастя нашого хворого сина. Переказала, а тепер тремчу, щоб він не прийшов. Селом заволоділи польські жовніри і пограбували нас дощенту, шукаючи чоловіка, щоб його повісити. Тепер я мушу через два фронти в Галичину, щоб стримати його від повороту. Я не можу допустити, щоб він згинув на моїх очах та на радість його ворогів, і тому мушу!...

Так само він сказав, коли відходив.

Я зависла на його грудях і просила не йти. Він увесь дрижав від зворушення, його губи безшелесно ворушилися, а його очі блукали понад мою голову. Пригорнувши мене до себе, сказав:

— Маріє, не рани мені серця на дорогу. Я мушу!...

Я бачила його терпіння і замовкла. Так, він мусів мене вбивати, а я мушу спасти його від смерти. О жінко, чому дав тобі Бог тривожну душу, серце і розум?!

26. 11.

Хай буде Богові найвищому дяка, що я знову біля своїх дітей у батьківській хаті. Я й не спам'яталася, як перейшла через фронти. Тільки раз чула я постріли за собою, але не знаю, чи вони були для мене призначені. Але все це ніщо супроти того, що могло статися. Я застала чоловіка в страшному стані. Він схопив мене і не міг слова промовити, а я розридалася на його грудях, як дитина, що пережила великий страх.

— Як ти могла зважитися на такий крок? — питав він мене, коли я втихомирилась і лежала охляла і знеможена.

Що я мала йому сказати?...

— Не хотіла дивитися на твою смерть, — сказала я, — бо коли тут згинеш, то бодай не буду бачити.

Він дивився на мою голову, затиснувши уста. Я бачила, що йому ще тяжче, ніж мені і я стала його потішати.

Він блідо всміхнувся і запитав: „А що з дітьми? Як Мирон? Чи справді щось небезпечного з ним?”

— Ні, ні, — брехала я, хоч не знала, чи він ще живий. — Це дитяче — минеться...

Ідучи сюди, до нього, я намірялася кинути йому в лице стільки докорів і жалів, що можна б у них залізо розтопити, а тепер, дивлячися на його терзання, я здушила це все в собі і... потішала. Моя душа скигліла від болю, а серце розділилося на дві половини: одну половину я залишила по цій стороні фронтів, а другу забирала на ту сторону, для дітей.

Коли я верталася він хотів перепровадити мене лісом через фронти, та я не погодилася. Ми попрощалися за селом Н...

— Маріє, — говорив він, востанне, — коли загину, розкажи і оправдай мене колись перед Мироном. Пообіцяй мені це!

Що ж я мала сказати?... Я ж знаю, що він Мирона любить так, як лише він уміє любити ,і що колись думка Мирона про свого батька, важніша для нього, ніж думка цілого світу...

Та я збрехала перед тобою, бо я ніколи не розкажу цього нашому синові. Він більше мій, ніж твій і я хочу заховати його для себе. Я ніколи не вложу в його душу ані твоїх, ані своїх терпінь. Я збрехала лише для тебе, а для нього заховаю перед ним правду.

— — — — — — — — — —

7. 1. 1919

...І так прийшло Різдво. Чому воно мусіло в цьому році прийти?... Краще б його й не було...

Вчора свята вечеря. Я застеляла стіл, а Мирон вносив дідуха.

— На щастя, на здоров'я з цим Божим Різдвом, дай, Боже дочекати до Нового Року, від Нового Року до Богоявленія, від Богоявленія до Воскресенія, а там — поки Божа воля, вінчую вам.

Я дякувала й цілувала його, а він знечев'я до мене: „Мамо, чи нині тато прийде?"...

Батько закашляв і обернувся. Удавав, що тихо молиться, мама підняла запаску до очей а я... я пригорнула його, дурненького, до грудей і заніміла.

— Мамо, чого ти плачеш?

— Ні, я не плачу, це лише так. Наш тато поїхав далеко на заробіток, щоб ти не бідував і, як виростеш, щоб був щасливий. Тому він не приїде.

— А на Великдень приїде?

— На Великдень може приїде...

По вечері не було куди йти, бо церква заперта і священика немає. Я поклала дітей спати і сама лягла біля них... У селі стріли і вигуки п'яних жовнірів. Вони ходять грабувати по тих домах, з яких чоловіки пішли „туди". У нас немає вже чого забирати. Я лише вічно тремчу за себе...

Ліда повертілась і заснула, а Мирон увесь час підносить голову і зорить на стіл.

— Миросю, чому не спиш? Що ти там бачиш?

— Нічого, мамо. Ти спи ,а я почекаю аж ангели прийдуть їсти кутю. Може з ними тато прийде?...

Невже ж дитина відчуває своєю чистою душею, що він може прийти вже лиш з духами?...

Мені дивно, що я не плачу. Я хотіла б виплакатися і не можу. Щось зав'язало мені сльози, стиснуло кліщами груди, а в голову насипало жару. І все це так душить мене, так пече! Пече, що аж від того сльози повисихали.

5. 5.

Яким чудом ти заховався, мій записнику, повірнику мій? Тебе кинули в кут, як нікому непотрібне лахміття, і на думку їм не прийшло, що разом з тобою кидають і шматок моєї душі. П'ять місяців, а мені здається, що п'ять довжезних років пройшло. А час той врізався в мою пам'ять і посріблив мою голову. Мені лише тридцять років, але я, дивлячись у дзеркало, зовсім не дивуюся, що в мене посивіло волосся.

14 січня почався цей страшний час. Зранку заїхала підвода, хату обступили жовніри і нам наказали мерщій збиратися.

— Куди?!

— Побачите.

— За що?

— Щоб не шпигувала і мужові не переносила вісток через фронт. Не марудьте, а то голих посадимо на сани.

Ніщо не помогло. Я б ніколи перед тим не повірила, що людина може бути для іншої людини таким звірем, що розпач може зустрітися з реготом, а благання з ударом чобота.

— То беріть мене саму. Пощо вам діти, пощо вам старі батьки? Дивіться ж, батько, каліка, де йому до шпигунства?... Залишіть вдома хоч батька з сином, — благала я навколішках.

Так і сталося. Батька з Мироном залишили в пустім домі, а мене з півторарічною дитиною і матір'ю вивезли серед тріскучих морозів у товаровім вагоні, серед погроз і знущання, без теплої страви — ген, туди аж за Люблин. Три місяці я перебула серед голоду, холоду і нелюдських переслідувань з матір'ю і малою дитиною. Коли надходила весна, ми втікли і пішки пробивалися додому.

В Холмі ми вирішили сісти на потяг. Тільки ми зайшли на станцію, як якийсь драбуга в уніформі, приглядаючися до селянського одягу матері, сказав: „Я звідкись знаю цих жінок".

Я захолола від страху. Ми не чекали вже на поїзд, а продралися через насип і колючі дроти на дорогу і не заглядали вже більше на жадну станцію. Від Грубешова йшли ми бездоріжжям, щоб не натрапити на знайомих. Я з

дитиною на руках, а мама з клуночком. Руки мені охляли, в очах чорно, а ноги, як з олива.

— Мамо, хіба кину дитину ось тут у рів і сама ляжу біля неї, — сказала я в крайнім знесиллі. Я й забула, що Ліда розуміє. Вона зловила мене обома руками за шию і промовила прохаючи:

— Мамо, не треба кидати, не треба!

Мені здавалося, що вже й кроку не зроблю, та коли почула це дитяче прохання, в мені зродилися нові сили і ми під вечір були вже вдома...

...Я цілувала батьківські пороги, але їх не бачила, я тулила до грудей Мирона, що лежав ще після тифу, а в моїх очах снувалася тьма. Я осліпла. Від утоми і виснаження я не бачила найдорожчих осіб, не розрізняла предметів, які знала від дитинства. Я плакала рештками сліз, а батько голубив мене твердою рукою і німими сльозами зрошував моє волосся...

Він також пережив пекло знущань і нужди. Обидва з Мироном харчувалися закопаною пшеницею, яку товкли в ступі на кутю і заливали її молоком від корови, що переховувалася в сусіда. Для завершення лиха Мирон захворів поворотним тифом і боровся зі смертю п'ять тижнів — без лікаря і без ліків...

Щойно по двох місяцях вернувся мені повністю зір і я радію, як мала дитина, що можу знову виливати свої наболілі думки на сторінках цього записника. Я й сама не знаю, пощо я це роблю. З привички?... Чи, може, й тому, що не маю нікого, хто зрозумів би мене, не перечив би мені і не глумився б тайком з мого горя?... Не знаю. Знаю лише, що люблю дивитися, як на папері лягають чорними значками мої думки, які плачуть і сподіваються разом зі мною.

Сподіваються... Чого ж їм ще сподіватися?... Чоловіка... Не вірю, що він після останнього польського наступу живий ще. А коли й живий, то... то Ти прости йому, Господи, бо я не можу! Я не можу йому простити, що він не послухав моїх благань, що залишив мене з дітьми на поталу озвірілим ворогам, що милішим йому було його сподівання від жінки і рідних дітей. (Далі буде).

Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада,
Екзекутива — Комісія СКВУ,
Президія.

КОМУНІКАТ

Президія Екзекутиви подає до відома членам СКВОР і громадянству, що впроваджуючи українську виховну систему в практику, організує в днях від 26 серпня до 2 вересня ц. р. в Канаді, на „Пластовій Січі" б. Ґрефтону (77 миль на схід від Торонта)

курс-семінар

для провідників і організаторів наймолодших груп української дітвори.

Ціль: Узгіднити теоретично й засвоїти практично методику зайнять з дітьми та намітити координаційний плян дії заінтересованих середовищ, зокрема, коли йдеться про збереження рідної мови.

До участи в курсі - семінарі запрошуємо:
дошкільних виховниць і кандидаток,
провідників вишколу новацьких виховників і виховників молодшого юнацтва,
досвідчених новацьких виховників і виховників молодшого юнацтва, вчителів,
виховних референтів громадських установ.
Подібна програма в черговому комунікаті.

Ближчі інформації і зголошення на курс-семінар приймає секретар президії Екзекутиви СКВОР: С. Palijiw, 43 Gilmour Ave., Toronto, 9.

(д-р Б. Н. Білаш)
голова

(К. Паліїв)
секретар

Ш. Бодлер

ВЕЧІРНЯ ГАРМОНІЯ

(Присвячую моєму Дружині)

Прийшла пора, коли усе розквітло
Й на стеблах кожна квіточка тремтить,
І ронить пахощі, як фіміям кадила,
Що в присмерку снується і пахтить,
З тужливим вальсом, в закрутах тендітних.

Небо величне й гарне, наче вівтар.
Як фіміям кадила пахне кожне квітка...
Скрипка квилить, немов журливе серце
Меланхолійним вальсом оповите,
Під урочистим небом, наче вівтар.

Скрипка квилить, як серце спрагле щастя,
Пригноблене темрявою тяжкою,
Під урочистим небом, наче вівтар —
Сонце ж бо тоне, в багряній заграві,
Як серце у крові загуслій, власній...

А серце — ниє, мліє і вбирає
Щастя минулого сліпучий блиск...
В моєму серці — пам'ять по Тобі
Живе і сяє, як Святе Святих
І кров, від болю серця, закипає...

Надія Лан
(Переклад з французької)

PROMIN

Vol. IX, 7 - 8 **ENGLISH SECTION** July - August, 1968

WHY STUDY UKRAINIAN?

By W. Sarchuk

In the modern world of nuclear power, intercontinental ballistic missiles, tremendous advances in the field of communication and transportation, which have almost obliterated distances that used to separate nations, the days of political, economic, and linguistic isolation are gone forever. Canada can neither hope to become a strong nation internally, nor can it assume its rightful place in world affairs without *well-informed citizens* who know and care about the people within its own borders and the nations beyond. Nor can the Canadians, in their far-flung provinces, achieve a complete appreciation of their own community, their provinces, and their nation without reasonable understanding of the many constituent elements that make up our nation and their contributions to our common weal.

Among the greatest responsibilities that face our schools today, the most important is that of preparing intelligent, fair-minded and public-spirited citizens skilled not only in technology, but also in the ideology of our democratic institutions and social sciences. Many of the young Canadians of today firmly believe that modern languages, properly and adequately taught, have a unique contribution to make in this area. The general concensus of public opinion is that the study of languages should be encouraged and greatly expanded wherever possible.

In regard to the Ukrainian language we wish to make known the following:

1. The study of the Ukrainian language is directly related to the cultural, aesthetic, intellectual and spiritual needs of the Ukrainian people in Canada.
2. The Ukrainian language is the language used by both the Ukrainian Greek-Orthodox Church and the Ukrainian Catholic Church. It is the language of Liturgy, Holy Sacraments, rites, and rituals, sermons, church music, and singing.
3. It is widely used as a medium of interpretation of fine arts: literature, folk and choral singing, oratory and drama.
4. As a mother tongue, it is still widely used in Ukrainian homes, at social and literary gatherings, at meetings and conventions of Ukrainian organizations.
5. It is the language of our ethnic press, of the literary works in poetry, prose, drama and history, much of which have been produced in Canada. A stirring epic of pioneer days in Western Canada has been written by Elias Kiriak.
6. The Ukrainian language is also used in business enterprises and in various professions.
7. Many Canadians of other Slavic origins have the conversational knowledge of Ukrainian.

   The knowledge of Ukrainian opens the door to understanding other slavic languages.

We have ventured to set up a Canadian State strongly knit into a nation in which many diverse ethnic cultures, customs and religions have strived and succeeded in evolving a nation which, in the eyes of the world, is so symbolic of human rights, social liberty, and true democracy; a NATION built on UNITY in DIVERSITY.

To this end, the Canadians of Ukrainian origin deem it worthwhile and truly beneficial to Canada to study the humanities; that is, the study of such subjects as literature, history, fine arts, French, Ukrainian and others. Shall we by-pass them for more material things? Shall we enrol for them to satisfy the subject requirements of the grade, or shall we study them for the sake of their lasting spiritual and cultural values in the chosen field of our endeavour?

A great teacher and philosopher once said: "If we work on marble, it will perish; if we work on brass, time will efface it. If we rear temples, they will crumble unto dust... But if we work on the immortal minds of youth, and imbue them with principles of freedom and self-respect, with true knowledge and just fear of God, with tolerance and love of fellow men, we engrave on those hearts of gold something that will brighten the world to eternity."

UKRAINIAN LANGUAGE IN THE SECONDARY SCHOOLS OF MANITOBA

1. The Ukrainian Language at Grade IX, X, XI, and XII levels has been introduced into the High Schools of Manitoba and placed on par with other language courses in the University of Manitoba Entrance requirements. Pilot classes for Grades VII and VIII are expected to open in September, 1968.
2. The regulations prescribing the method of calculating the authorized number of teachers of a district in respect of whom the district is entitled to be paid legislative grant depends on the total number of pupils enrolled in the School and on the specific teacher-load; for instance, a secondary school having an attendance of 200 and a teacher-load of 20 pupils per teacher would be entitled to 10 teachers in respect of whom the legislative grant is to be paid.
3. Parents, who wish their children to take Ukrainian as an option in Grade IX, X, XI, or XII, should see that their own children, and those of others interested in this subject, register for Ukrainian in 1968-69. If the number of students applying for the course is reasonably adequate, the Divisional Board will take steps to provide the necessary facilities to conduct classes in Ukrainian.
4. If, for any reason, class instruction in Grade IX or Grade X Ukrainian cannot be offered by the Board, students desiring an ACCREDITED standing may enrol for either the Grade IX or Grade X correspondence course offered by the Correspondence Branch of the Department of Education. A Correspondence student, obtaining satisfactory standing on the fortnightly tests and the three-term examinations, is *accredited official standing* in the subject for which he is enrolled. The Correspondence Course is now available for Grades IX and X through the Department of Education, Correspondence Branch, 409-1181 Portage Avenue, Winnipeg 10, Manitoba.

CORRESPONDENCE COURSES IN GRADES IX AND X UKRAINIAN

What is the Correspondence Branch?

The Correspondence Branch is a SCHOOL instituted and administered by the Department of Education.

As a correspondence school, it has a principal, an assistant principal, a teaching staff, and a clerical staff; — and STUDENTS.

Last year over 2,500 students were enrolled for correspondence courses.

At a High School level, the Correspondence Branch offers the University Entrance courses in Grades IX, X, XI, and XII.

In addition to the basic (core) subjects the Correspondence Branch offers courses in the following electives in 1968-69:

Grade IX: Art or Music, French, Latin, and UKRAINIAN.

Grade X: Art 100, General Business 100, American History 100, French 100, Latin 100, UKRAINIAN 100.

Both Grade IX and Grade X Ukrainian Correspondence Courses will be available in September, 1968.

It is well to keep in mind that the policy of the Department of Education is to offer *those options* for which there is a DEMAND on the part of the applicant-students, teachers, and schools.

GRADE IX AND X UKRAINIAN COURSES

The preparation of the Grade IX and X Ukrainian courses *has been completed.*

Anyone wishing to register for either of these courses should write for an application to:

CORRESPONDENCE BRANCH
409-1181 Portage Avenue,
Winnipeg 10, Manitoba

On what are the courses based?

The courses are based on the MAXIMUM requirements of the Grade IX and Grade X Ukrainian courses as outlined in the Department Program of Studies for 1968-69.

Grade IX Ukrainian

Introduction: A mastery of at least 200 words in sentence units based on:

I. (a) First ten Lessons of *Ukrainian with Ease* (Dr. B. Bilash)
   (b) First five Lessons of *Ukrainian for Beginners* (Yar Slavutych)
   (c) Oral knowledge of language units, poems, etc. is stressed.

II. First ten Lessons of *Ukrainian Grammar* (Stechishin)

III. Eighteen *prescribed* selections from Ukrain*ian Reader* (Ewach and Yuzyk)

IV. The Story of "The Prodigal" as given in the text, *Escape from the Tartars.*

UKRAINIAN 100 — GRADE X —UNIVERSITY ENTRANCE COURSE

Course Outline:

I. *Grammar:* Text: *Ukrainian Grammar* (Stechishin)

(a) Review of Grade IX work, Lessons I-X

b) Lessons XI-XXI inclusive

II. *Authors: Ukrainian Reader* (Ewach and Yuzyk) — 18 obligatory selections: pp. 52, 54, 55, 56, 57, 60, 63, 66, 67, 70, 75, 77, 82, 86, 89, 90, 92, 95.

III. Extensive Reading: *The Search (Za Sestroyou)* by Bohdan Ivanko

IV. Development of Oral and Written Communication.

What does teaching by correspondence involve?

The Grade IX and X Ukrainian courses, like all the Correspondence courses, are divided into 36 Parts of 4 Lessons in each part.

"Homework" or *Assignments* are given at the end of each Lesson.

The student studies the Lesson, and does the Assignments. To *check* the accuracy of his work he has the LESSON KEYS. The Lesson Key for any Lesson has complete accurate answers to ALL the assigned questions.

The Lesson Keys are also used for review purposes and for lingual mastery.

Testing is a very important feature of teaching by correspondence.

Each student must write a battery of 18 short achievement tests, and three TERM examinations.

The tests are written at the end of Part 2, Part 4, Part 6, etc.

The term examinations are written at the end of Part 12, Part 24, and Part 36.

All tests and term examinations are corrected by the staff of the Correspondence Branch.

The corrected tests and term examinations are returned to the student. With each corrected test the student gets a Test Key, which helps him to master his difficulties.

The tests and test keys are also used for review purposes.

Who supervises the correspondence students?

Students *attending school* are usually supervised by the class teacher, or the principal.

ADULT students and those that are not attending classes (HOME-STUDY students) are privileged to write the short tests under their own supervision. The three term examinations must be written under the supervision of a teacher or at the office the Correspondence Branch.

A student who completes the course, writes the prescribed tests and term examinations and obtains *satisfactory marks* is *accredited official standing.*

Who can enrol for the course as a regular student?

The following are eligible to enrol for the course:

1. Any Grade IX or X students attending a school which does *not* offer instruction in Grade IX or Grade X Ukrainian.
2. Any student in Grade X, XI, or XII who wishes to obtain an official standing in Grade IX (or Grade X) Ukrainian may enrol as a HOME-STUDY student.
3. *Any ADULT person may enrol as a HOME-STUDY student* for either Grade IX or X, depending on his (or her) knowledge of Ukrainian.

NOTE: In grade IX the knowledge of Ukrainian is not a prerequisite, but the course will be much easier for those who have even a very elementary knowledge of the language.

When can one enrol for Grade IX or Grade X Ukrainian?

1. For students intending to attend Grade IX or X classes, it is customary to enrol in July, August, and September.
   Late enrolments are permissible *but* not advisable.
2. Adult, and home-study students may enrol at ANY time, but it is best to enrol at the beginning of the school year. The course can be completed within a few months, — depending on the student's proficiency in the language, and his ability to obtain satisfactory marks on the required tests and term examinations.
3. *Special Enrolment:*
   Students from parochial or private schools, who have the knowledge of Ukrainian at approximately the Grade IX level, and who wish to enrol for Grade X Ukrainian, but who do not have the regular Grade IX standing in this subject, should apply to the Correspondence Branch for permission to write the *final Grade IX* examination, set and administered by the Correspondence Branch. Such an examination can be written under the supervision of a teacher, or at the office of the Correspondence Branch, Room 409, 1181 Portage Avenue, Winnipeg 10, Manitoba. A fee of $2.00 is charged

for administering and correcting such an examination.

4. *Text Books:*
   Correspondence Branch has discontinued the practice of charging a Caution Fee on textbooks loaned to pupils.
   The following regulations are now in force:
   (a) Textbooks will be loaned free of charge to Correspondence Branch pupils who are residents of the Province of Manitoba.
   (b) Non-resident pupils will be expected to purchase the necessary textbooks from the Manitoba Text Book Bureau, 1181 Portage Avenue, Winnipeg 10, Manitoba.

   Pupils are expected to return textbooks promptly after completing their sourses and writing final examinations. Pupils will be expected to pay for any books which are lost or damaged, or not returned at the completion of the course.

Lesson helps

Like other correspondence courses, Grade IX and Grade X Ukrainian can be obtained as a "Lesson Helps" course.

The following are eligible to apply for Lesson Helps:

1. Teachers who are instructing Ukrainian.
2. Students taking Grade IX or Grade X Ukrainian whose knowledge of the subject is so deficient that the class teacher or the principal, feels justified in authorizing them to obtain Lesson Helps.
3. Adults who have Grade IX or Grade X, or a higher standing in Ukrainian but who wish to review the prescribed Grade IX or Grade X course, and to improve their language proficiency.

Correspondence Fees:

Residents of Manitoba:

Enrolling as regular students: $5.00
Enrolling for Lesson Helps: $5.00

Non-Residents of Manitoba:

Regular students: $12.00
(This fee covers the correction of tests and term examination.)
Lesson Helps: $10.00

Apply to:

CORRESPONDENCE BRANCH
DEPARTMENT OF EDUCATION
409—1181 Portage Avenue,
Winnipeg 10, Manitoba.

ЯК КАНАДА ДБАЄ ПРО СВОЇХ ГРОМАДЯН, КОЛИ ВОНИ СТАРІЮТЬСЯ

Написав Джон Ф. Гаєс

(Скорочення)

Забезпека для старших віком у Канаді є головним засобом суспільної опіки. Кожний канадець, без огляду на його (чи її) фінансову ситуацію, одержує місячну пенсію в сумі 75 долярів, тоді, коли дійде до означеного віку і коли має резиденційні кваліфікації. Пенсію підвищують на підставі кожної підвишки коштів прожитку. Почавши від січня 1968 р. підвищено її до долі 76.50.

До року 1965 пенсію виплачувано тим всім, що мали 70 літ і більше; того року змінено вимоги для кваліфікацій; з роком 1970-им одержать пенсію всі, хто матиме 64 літ і більше, якщо замешкують у Канаді приписаний час.

Кожна особа, що замешкує у Канаді 10 літ безпосередньо перед внесенням аплікації про пенсію і досягне приписаного віку, кваліфікується на пенсію. Перерви у постійному замешканні у періоді 10-ох років можуть бути покриті попереднім замешканням у країні.

Канада не забороняє своїм пенсіонерам переноситися кудись, якщо вони того бажають. Розуміється, що є певні умови, але вони незвичайно лагідні. Наприклад, якщо якась особа жила в Канаді 25 років від свого 21-го року, може собі виїхати з Канади і жити денебудь у світі і буде все ж таки одержувати свою пенсію. Якщо хтось не живе так довго у Канаді, все ж таки може виїхати на 6 місяців, наприклад до свого родинного краю: буде все таки безперервно одержувати свої чеки. По 6-ох місяцях чеки не будуть висилатись, але як тільки він знову повернеться до Канади, негайно одержить наново свою пенсію.

Ще є інші узгляднення. Канада не залишить тих, що провели більшу частину свого життя тут, і які якраз перебувають у іншій країні тоді, коли дійдуть до пенсійного віку. Кожний, хто прожив у Канаді 40 літ від свого 18-го року, але з якоїсь там причини виїхав звідси перед пенсійним віком, кваліфікується на пенсію. „К. С.".

З приводу смерти бл. п. І. Рудевського, який упокоївся 19 червня в Саскатуні висловлює глибоке співчуття його дружині пані Е. Рудевській.

Редакція.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ

Ділимося милою вісткою, що колишня голова а, зараз член провінціяльної екзекутиви Союзу на Східню Канаду, пані М. Іванець нагороджено доживотним членством у Льокальній Жіночій Раді в Брентфорді.

— — — —

На засіданні централі Союзу Українок 29 травня, голова пані Л. Хорош Ґреґорі піддала суґестію, щоб створити постійну Резолюційну Комісію, яка мала б розглядати всякі внески до резолюцій та приготовити їх до наступного головного з'їзду.

— — — —

Централя Союзу вислала привіт Крайовій Управі Братства Колишніх Вояків І-ої Української Дивізії Української Національної Армії з нагоди 25-ліття святкувань створення 1-ої Української Дивізії.

— — — —

В Едмонтоні відбувається від 2 до 6 червня, річна конвенція Національної Ради Жінок Канади, на якій Союз Українок Канади заступає як домініяльна делеґатка, заступниця голови Союзу, пані П. Сліпчук з Едмонтону.

— — — —

В Торонті в днях 18 та 19 травня, відбулася Пленарна Сесія ТКВОР, на якій делеґатками централі Союзу були: пані Калина Сакалюк та панна Віра Шевчук.

— — — —

Комітет Прав Людини СУС-у відбув спеціяльне засідання 14 травня, в якому взяли участь: голова Союзу, пані Л. Хорош-Ґреґорі і референтка міжнародніх справ, пані А. Тріщук. Опрацьовують теми до журнала: п. П. Кіт — „Оборонці прав людини в Україні і Канаді", пані Л. Хорош-Ґреґорі — „Канадійська Хартія Прав Людини" з особливими наголосом на забезпечення мовних та культурних надбань етнічних груп і пані А. Тріщук — „Двомовність та двокультурність".

— — — —

Подається до відома, що в Централі Союзу, можна вже набути книжку під заголовком „Леся Українка" в англійській мові. Ціна $7.50. Видання КУК.

— — — —

За книжки „Дорогами сорокріччя" надіслали свою належність — відділ ім. Доньки України, Реджайна, Саск. — За 30 примірників і відділ ім. Доньки України, Форт Вілліям, Онт. — за 10 примірників.

КУТОЧОК ЗДОРОВ'Я

РЕВМАТИЗМ

Від цієї хвороби раптово не вмирають, але вона спричинює 80 відсотків пороків серця, ускладнень, що загрожують життю людини.

Французький медик Ласег сказав: „Ревматизм лиже суглоби і кусає серце. Вчені встановили, що недугу викликають бета-гемолітичні стрептококи групи А, які передаються від хворих на ангіни, тонзиліти і фарингіти під час розмови, чхання, кашлю, через столовий посуд, постільну білизну, молочні продукти тощо. За 10-20 днів після одужання у перших трьох із ста хворих уражаються сполучні тканини різних органів.

Хоч це й дивно, але ревматизм — хвороба молодих. Проте найбільше мук завдає вона старшим, у яких набуває хронічної форми.

Крім ліків, подолати ревматизм допомагає харчуваня, де переважають білки(зокрема яйця) і вітаміни. Після закінчення гострої „атаки", через пів року і більше, рекомендують курортне лікування. Щоб запобігти рецидивам і попередити хворобу, треба всіляко загартовувати організм (додержувати режиму праці, займатися руханкою, використовувати сонце й воду).

М. Стеценко, кандидат мед. наук.

Бл. п. Михайлина Джаман

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої приятельки ,бл. п. Михайліни Джаман і доброї членки Союзу Українок Канади, складаю $5.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

А. Перепелюк, Флін, Флон, Ман.

До статті „За душу української дитини"

Кожного місяця жду появи нових жіночих журналів. Цим разом спеціяльно зраділа я новим числом „Променя" за травень, бо там надрукована стаття пані С. Стечишин і солідарність її думок з моїми до статті „За душу української дитини".

Тому, що редакція журнала відкриває дискусію на цю тему, чи українська мати відповідає за навчання дітей української мови, я хочу ще раз дещо сказати на підставі моїх спостережень у школі. Хочу навести декілька прикладів і дальше твердити, що тільки таке ми будемо мати наше покоління, яке наші матері виховають. Батьківський дім є таки основним фундаментом, який дає дитині світогляд на ціле життя; чимбільше свідомі батьки, тим краще виховують молоде покоління.

Безперечно, що й тепер є свідомі родини, де матері тільки тому не працюють, щоб належно доглянути своїх дітей, щоб мати час запізнати дітей з красою наших звичаїв, традицій, а в першій мірі — навчити дитину рідної мови, щоб закріпити в дитині почуття гідности й пошани до своїх батьків і до народу, до якого вона належить.

Коли в української дитини не закріпляться ці головні передумови дома, доки вона піде в нове середовище, до державної школи, вона радо почне сприймати все чуже, а рідної мови почне встидатися.

Все таки дуже важливу ролю у виховній праці навіть і дома відограє та мати, яка слідкує за виховними питаннями, яка вивчає методику виховання, яка читає багато виховної літератури, яка ходить на виклади й доповіді або читає свою пресу. Ось напр. я чула як одна мати картала дитину за непослух таким способом:

„Найкраще буде, як я відошлю тебе до баби, на Україну. Там ти будеш спати не на ліжку, а в стайні, в жолобі, так як колись спав твій тато".

Чи така дитина не буде боятися самого слова Україна, хоч я певна, що вона навіть не зрозуміла що то таке „жолоб", але вона певна, що то щось погане.

Коли оцінки в рідній школі в дитині невдоволяючі, треба їй допомогти. Чому не подбати про те, щоб дати дитині приватні лекції рідної мови. Батьки стали тепер такі зматеріялізовані, що дома дитина нічого іншого не почує, тільки про „гавзи" і скільки їх хто має, або яким автом хто їде. На прочитання книжки, чи газети немає часу, а що більше прикро, що „немає часу" також і для того, щоб присвятити увагу дітям, розуміти їх, виробити певну систему у виховній праці дома.

Чи не варто б подумати над тим, щоб для матерів створити при школах якісь курси, або принаймні кілька лекцій про психологію дитини, або методи домашнього виховання. Та все таки найкращим засобом є друковане слово, виходять же спеціяльні виховні журнали, є окремо написані книжки на цю тему, ось хоч би така книжка як „Батьки і діти" Т. Горохович, журнал „Життя і школа" та й інші, особливо жіночі журнали багато пишуть про виховання.

А ось для дітей — саме тепер приходить час літніх ферій і як діти покінчать школу, вони схочуть з душного міста виїхати на лоно природи. Тут в Канаді табори мають величезне виховне значення. Це одиноке місце, де під фаховим керівництвом формується національна свідомість дітей. В таборах діти гуртом навчаються релігійних і національних пісень, деклямацій, на які немає часу в часі шкільного року.

В таборах діти, підпорядковуючись програмі, плекають свою рідну мову так, що під кінець вакацій, діти так вже звикнуть до рідної мови, що виховники таборів з тою проблемою мови не мають ніякого клопоту. Але наколи тільки діти повернуться додому, в багатьох з них зникає рідна мова. Тут дома, вертається попередня звичка, яку родичі дома можуть дуже легко після таборів змінити й увести правило рідної мови дома. Очевидно, що всі ці завваги відносяться лише до тих матерів, які або не знають як їм підійти до проблеми національного виховання, або прямо не дбають, якими їх діти виростуть.

Хочемо вірити в добру волю української матері, в її велике завдання, але також і в те, що тій матері прийде на поміч і рідна школа, і власна організація, і церква — всі ми повинні стати поруч неї і помогти їй сповнити великий обов'язок супроти свого народу — дати йому молоде, ідейносвідоме покоління у вільному світі, яке буде продовжувати працю своїх батьків українців.

Лідія Лугова.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

В ЗАЙЧИКА Є ГРЯДКА

У ліску, над річкою,
В зайчика є хатка,
Біля хатки в сірого —
Невеличка грядка.

Не сидиться зайчику
Навесні у хатці,
Поспішає, трудиться
На маленькій грядці.

Робить, робить сапкою
Він рядочки густо,
Гарна ж буде в зайчика
Морква і капуста.

М. Бабка

ТАНИН ПИРІЖОК

Всі сиділи за столом — дідусь, бабуся, мати і Таня.

На столі стояв великий мідний чайник і пирхав парою.

Поруч з ним парував горщик пареного молока з підрум'яненою плівкою.

Горнятка у всіх були різні. У бабусі — голубе, у матері — з ягідками, у Тані — з півниками.

У діда не було горнятка. Він пив чай із склянки. А на склянці була тільки одна синя смужка.

Бабуся дістала з печі тарілку гарячої картоплі. Поставила на стіл великий полумисок холодцю. А Тані на підставку бабуся поклала пухкий рум'яний пиріжок. Таня зраділа.

— Гей, дідусю, — крикнула вона, — а в тебе пиріжка немає! А в мене, бач, є!

— Оввa, пиріжок! — відповів дід. — А зате я бачу синеньку пташку, а ти ні.

— Де, де синенька пташка?

— Та он, на берéзі сидить.

Таня висунулася з вікна.

Подивилась на одну березу, подивилась на другу. І на липу подивилася.

— Де ж та пташка?

А дід встав із-за стола, вийшов на ганок і коли повернувся, то знову сказав, що бачив синеньку пташку.

— Та не слухай ти старого! — сказала бабуся. — Він навмисне!

— От бач, який ти, діду! — розсердилась Таня. — Все обдурюєш!

Вона сіла на своє місце, хотіла взяти пиріжок, а пиріжка немає... А дід дивується:

— Що? Пиріжок пропав? Е, та чи не його я тільки-но у дворі бачив?

— Як — у дворі?

— Та так. Я йду до хати, а пиріжок мені назустріч. Я питаю: „Ти куди?" А він каже: „Я на сонечко, погрітись". Ану подивись, чи нема його на ґаночку.

Таня вибігла на ґаночок, дивиться — і правда! Лежить її пиріжок на бильцях. Лежить і гріється на сонечку.

Таня зраділа, схопила пиріжок і прибігла назад.

— Знайшла втікача? — спитала мати. — От і добре. Сідай чай пити. Та їж швидше свого пиріжка, а то коли б він знову не втік!

А бабуся похитала головою і пробурчала тихенько:

— Ох, старий! І все б ото він жартував!

Л. Воронько

ГОЛУБИ

В'ються в небі голуби,
Білі, сизокрилі.
Гей, летіть, летіть сюди,
Голубчики милі!
— Я віддам вам свій пиріг, —
Каже їм Тетянка.
— Я, — сказав услід Лев[ко, —
Золотисту грушу.
— Я цукерку принесу, —
Промовля Оксана.
— Я ж бо, — хлипає Пет[русь, —
Плакать перестану.
В'ються, в'ються голуби,
Білі, сизокрилі.
Ой, летіть, летіть до нас,
Голубочки милі!

В. Ладижець

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД В ТОЛСТОЙ, МАН.

Дня 5-го травня 1968 р. відбувся окружний з'їзд Союзу Українок Канади в Толстой, Ман. З'їзд почався Богослуженням в УГПЦеркві, яке відслужив о. прот. П. Стефюк. Усі учасники перейшли до залі Народного Дому на спільний обід, що його зготовив відділ Сюзу ім. св. Ольги в Толстой. Програмою з'їзду керувала окружна представниця Марія Т. Ілюк. Вона попросила о. прот. Стефюка провести молитву, а відтак покликала промовців та делегаток відділів до президії.

Перший привіт дала голова відділу в Толстой, Клавдія Долинчук, і вшанувала провінціяльну голову, Теодору Гаврисишин, корсажком. Слідуючі делегатки зложили привіти від своїх відділів: пані Онисько, св. Богородиці з Ґардентону; А. Баран — ім. О. Кобилянської з Роза; Анна Подольська, — ім. О. Кобилянської з Вайти; Д. Чоботар, св. Ольги з Сірко; та Марія В. Ілюк, ім. О. Кобилянської з Сондавну.

З доповідачів, перший промовляв п. Андрій Павлик на тему „Брак пошани до проводу". Відтак говорила голова філії мистецтва й музею при Манітобській екзекутиві, Ангелина Павлик. Вона подякувала відділам і членкиням вайтівської округи за вишивані речі подаровані до продажі для цілей Музею. Вона говорила про правильність українського строю для молодих хлопців і дівчат для сцени та продемонструвала три таких строї, які моделювали Домка Подольська, Даруся Арсеній та Володимир Арсеній.

Теодора Гаврисишин зложила подяку відділові в Толстой та окружній представниці за допомогу в зорганізуванні окружного з'їзду, та говорила про наші найважливіші завдання в сучасну пору. Також згадала, що цього року припадає 100-річчя з дня народження української письменниці, педагога та громадської діячки Євгенії Ярошинської. Її колишні учні живуть в цій околиці. Наші відділи повинні в цьому році вшанувати її пам'ять.

Редакторка Наталя Когуська промовляла про відновлення діяльности Ради Української Школи та про важливість рідних шкіл, підкреслюючи, що успіх праці буде залежати від учителів, наших організацій, духовенства, а найбільше від свідомого українського дому.

Отець В. Василів також привітав з'їзд. Апель за пожертвами на організаційний фонд зробив о. прот. Стефюк. На його заклик зібрано $137.00. З'їзд закінчився відспіванням „Ще не вмерла" і „Боже щасти".

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ОКРУЖНІМ З'ЇЗДІ В ТОЛСТОЙ

По $10.00 — Відділи: ім. св. Ольги, Толстой; ім. св. Богородиці, Ґардентон, добр. М. Стефюк, Толстой; Юрій О. Котелко, Вінніпег; п-во А. Керелюки з Пембіна. По $6.00 — п-во В. Ілюки, Сондавн.

По $5.00 — Відділи: ім. св. Ольги, Сірко; ім. О. Кобилянської, Вайта, ім. О. Кобилянської, Сондавн; ім. О. Кобилянської, Роза; п. Ю. Чоботар, Сірко; п-во Й. Назаревичі, Толстой; п-во Л. Бачинські, Толстой; пані Е. Колодзінська, Толстой.

По $3.00 — п-во М. Арсеній, Толстой; п-во С. Ґавронські, Вайта.

По $2.00 — пані Ю. Чоботар, Сірко; пані Т. Ілюк, Сондавн; пані А. Павлик, Вінніпег; пані А. Подольська, Вайта; пані К. Долинчук, Толстой; пані Й. Кулачковська, Вайта; пані І. Негрич, Вайта; пані А. Баран, Роза.

По $1.00 — пані: М. Бойчук, Вайта; М. Лапусняк, Сірко; А. Велешун, Толстой; П. Косован, Толстой; Е. Матійчук, Толстой; М. Дзьоба, Толстой; М. Грабчак, А. Данилейко, Толстой; Т. Квасницька, Толстой; Божик, Вайта; М. Загара, Толстой; Г. Чубей, Роза; С. Чубей, Роза; С. Соколюк, Сондавн; И. Шипіт, Вайта; М. Симчич, Вінніпег; Т. Фостій, Емерсон; К. Подольська, Толстой; С. Сторожук, Вайта.

Анна Шидловська, секр. з'їзду.

МОНТРЕАЛЬЦІ В ГОСТИНІ У ЛАШІНЦІВ

Відділ ім. Кн. Ольги при церкві Св. Юрія в Лашінах улаштував 14 березня соціяльно - громадський вечерок, на який заряд відділу запросив гостей з Монтреалу — членок відділу Доньки України.

Доки прибули гості, членки місцевого т-ва успіли провести чергові місячні збори, засівши при гарно удекорованих квітами столах. Коли наші наради добігали до кінця, надїхали наші монтреальські гості.

Голова т-ва запросила гостей на почесне місце, привітала й представила кожну зокрема: добр. Л. Слюзар, пань: Галину Мельник, З. Роніш і С. Кульбу, пояснивши ціль зібрання — гості будуть промовляти про Світовий Конґрес Вільних Українців, що відбувся в Ню Йорку. Першою промовляла добр. Слюзар. В широко окресленій темі вона зясувала значення і ціль Конґресу, образово переказала зовнішній вид Конґресу та його атмосферу та переповіла дещо з окремих сесій. Пані З. Роніш говорила про жіночі сесії, а пані Галина Мельник доповнила та висловила особисті враження з цього першого СКВУ, яке назавжди залишиться в памяті.

Після звітувань були запити, на які наша гостя, піонерка жіночого руху добр. Л. Слюзар вичерпно відповідала. Наші господині приготовили чай і подали солодке домашне печиво. А тут іще одна трапилась оказія — того дня 14 березня припадало Євдокії і ми вшанували одну з наших членок Євдокію Гелу. Привітавши її з днем ангела, проспівали їй многоліття; вітали ми того вечора також нашу членку пані Ґонсов, якій сповнилось 70 років.

Під час чаю, в дружній атмосфері плила вільна гутірка. На закінчення проведено збірку, яка принесла $32.25 й яку повністю призначено на журнал „Промінь". Кінцеве слово сказала пані В. Демосюк, подякувавши гостям, промовцям і жертводавцям, зазначивши, що такі зустрічі і обміна думок є корисні і варто їх частіше повторювати.

Т. Клемба.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. Л. УКРАЇНКИ
Вінніпеґ

Йорданська Вечеря: Згідно з вироблено вже традицією спільної Святої Вечері в Катедрі Пресв. Тройці відбулась в навечеріє Йордану. Приготуванням Святої Вечері зайнявся відділ Союзу Українок. По вечері був спів колядок і щедрівок і в залі, заповненій гостями панувала громадсько - родинна атмосфера.

— — — —

Вечір членства: Заходами референтки, пані Є. Василишин відбувся 28 лютого вечір членства. В програму вечора входила доповідь о. Є. Стефанюка на тему „Роля жінки-матері, як в родиннім так і в громадськім житті. „Музичну точку на вечорі

виконала молоденька піяністка Олександра Назаревич. Нових членок представила пані С. Ковальчук. Кінцеве слово сказала голова відділу Марія Марко.

— — — —

Свято Лесі Українки: Заходами освітнього комітету відбулась 3-го березня академія в память патронки т-ва Лесі Українки. Програму відкрила членка комітету пані В. Муликлуцик. Святочний реферат про життя і творчість поетки виголосила студентка Манітобського університету, учителька української школи при Катедрі панна Марія Котович. Концертові точки складались з інсценізації про Лесю Українку з молодшого відділу СУМК-у під керівництвом пані О. Завісляк. Крім того в програму входили інші точки як сольоспів, гра на піяніно, скрипкове сольо. Виступала молодь в таких особах: Іванка Анонійчук, Людмила Войцеховська, Ігор Шаварський, Лариса Баляс, Олелеся Керніцька, Ілона Пригар і Степан Снайчук. Кінцев слово голови т-ва Марії Марко закінчувало програму.

— — — —

Концерт української школи: Весняний концерт учнів української школи й садочка відбувся з добрим успіхом 17-го березня. Около 110 учнів учащає до рідної школи в якій працює 7 учителів. Відділ Союзу Українок вповні опікується цією ділянкою рідношкілля.

— — — —

Весняний базар відбувся заходами членок відділу в днях 29 і 30 березня. Успіхи базару завдячуємо референтці пані С. Карпяк за плянову організацію базару та його проведення.

— — — —

Весняне чайне прийняття відбулось у Вербну неділю, 14-го квітня у по весняному удекорованій катедральній авдиторії. Імпрезу відкрив п. Василь Сарчук, зясувавши цілі і завдання такої організації, якою є Союз Українок Канади. Під час чаю був випродаж домашнього печива і писанок. Конвінерками чайного прийняття були: пані П. Ігнаш і пані Марія Юрків.

— — — —

Комерційна фільма: Заходами комітету підприємств відбулось 13 березня висвітлення комерційної фільми; друга виставка моди відбулась у квітні — обидві в залі катедральної громади. Обидві виставки мали розважовий характер.

Є. Білич, прес. реф.

З НАГОДИ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ П-ВА М. і Р. ГАЛЮКІВ

Розалія Галюк

Микола Галюк

П-во Микола і Розалія Галюки, це ідейні українські громадяни, які більшу частину свого життя прожили в Канаді. Тепер вони живуть в Лонг Біч в цій чудовій Каліфорнії, про яку мріє неодин канадійський житель в найхолодніші зимові місяці.

В м. червні, ц. р. п-во Галюки зустрічали свій золотий ювілей — 50-ліття подружнього життя. Пібрались вони 25 червня 1918 року в канадському містечку провінції Альберта Ту Гилс, а 40 років прожили вони в Едмонтоні — столиці провінції Альберта. П-во Галюки переїхали на постійний побут до Каліфорнії 1952 р.

П-во Галюки — обидвоє народжені в Україні — п. Микола Галюк родом з Станиславова, а пані Розалія Галюк уродженка Перемишля з родини Бук. Обидвоє вони, живучи в Канаді були (і досі є) членами Катедри св. Івана в Едмонтоні від самих її початків, а пані Галюк активною членкою жін. т-ва — відділу Союзу при Катедрі. Пані Галюк від років є передплатницею журнала „Промінь" і з нагоди цього ювілею зложила на його прес. фонд $10.00.

Панству М. і Р. Галюкам складаємо наші сердечні вітання і побажання з нагоди їх родинного свята.

Н. Н.

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН
Монтреал, Кве.

Членки відділу Доньки України улаштували прийняття для своєї довголітньої членки пані Марії Пушкар в день 70-ліття, яке відбулось 14-го квітня 1968 року в залі Собору св. Софії.

До комітету організування прийняття входили пані: М. Гнатів, К. Валентин, Анна Прокопюк і Анастасія Прокопюк. Добр. Вікторія Симчич привітала пані Пушкар з днем її уродин і на знак пошани удекорувала її корсажем, а пятилітня унука Шаріня подала бабуні китицю рож від родини та заспівала „На многії літа дорогій бабуні".

Пані Марія Гнатів, вітаючи іменинницю від присутніх гостей вручила їй дарунок і тут вже всі гості заспівали пані Пушкар многоліття. Гостей обслуговувала пані К. Валентин, а їй помагали дві дочки пані Пушкар — Юлія й Оля.

В дальшій програмі забрав слово Всеч. Протопр. В. Слюзар, в якій зясував заслуги пані Пушкар від початків заснування церковної громади, а зокрема в 44-тий рік від зорганізування жін. т-ва Доньки України. Своєю щирою працею і посвятою пані Пушкар здобула собі пошану в громаді, бо крім громадської праці вона є також взірцевою матірю, яка виховувала шестеро дітей, трьох синів і трьох доньок разом зо своїм чоловіком. І хоч має тептер осьмеро онуків далі активна в громадській праці.

Всеч. Прот. С. Симчич у своїй промові сказав, що українська жінка, як добра мати є вихователькою свого народу і такі матері заслуговують на пошану. Промовляв також син іменинниці п. Микола Пушкар, який приїхав з дружиною з Кінгстону. Зі зворушенням подякувала всім гостям саме іменинниця за таку сердечну увагу і пошану.

Кінцеве слово сказала пані А. Демітрак, підкресливши, що нема нічого кращого в житті, як в молодших літах своєю працею заслужити собі на пошану. „Тож нехай Господь надгородить вас щастям, здоров'ям у вашому родинному житті".

Пані Анна Прокопчук зробила заклик до збірки на стихарі, з чого гості зложили $115.00, а п-во Пушкарі окремо від себе дали $100.00 на Собор св. Софії. Пані Юлія Пушкар зложила від родини $10.00 на журнал „Промінь" і $5.00 із збірки — разом $15.00. Жертводавцям щира подяка, а журналові бажаємо гарних успіхів і на майбутнє.

А. Демітрак.

СВЯТОЧНІ ІМПРЕЗИ
Гефорд, Саск.

В неділю, 11-го лютого, в Православній церкві в Гефорді відправлено панахиду по Ользі Басарабовій, а 23-го лютого відбулась в її память святочна програма.

Свято відкрила голова т-ва ім. О. Басарабової, пані Ольга Андрущак піснею „О, Україно" та вступним словом. Реферат про життя і мученичу смерть з рук польських катів з чуттям перечитала пані О. Андрущак. На закінчення реферату доповідачка згадала поетку Олену Телігу та Харитю Кононеко, які також впали жертвою за волю України — обидві були розстріляні в останній світовій війні німецькими наїзниками на Україну.

Того самого вечора відбулась ще одна імпреза — відзначення 4 членок т-ва грамотами. Ними були пані: Марія Карплюк, Софія Трефляк і Василина Ощипок за 25-літню приналежність до відділу ім. О. Басарабової, а Докія Грамляк за 17-річну працю. Кожна з цих членок впродовж довгих років вкладала свою частку в розбудову жіночого т-ва, церкви і громадського життя.

В нас у Гефорді дотримуємось наших давніх звичаїв — ставити калачі на всі наші панахиди. З приводу цієї панахиди калачі пекли пані Настя Гарбуз і Докія Ґрамяк.

Після вручення грамот, корсажів з живих квітів, слідувала коротка концертова програма — виступ кількох жіночих голосів під управою пані Андрущак та висвітлення кольорових світлин з колекції пані Андрущак з різних святочних імпрез.

Дня 31-го березня за старанням жін. т-ва відбулись роковини Шевченка з короткою програмою, виступом хору та доповіддю Всеч. о .Івана Мельника про вплив Шевченкових творів на розвиток української душі від часів Шевченка і досі.

П. Мельник.

З ДНЯ УРОДИН НА „ПРОМІНЬ"
Монтреал

М. Ґонсов

В суботу, 23 березня 1968 року зійшлися приятелі і членки відділу Доньки України, Ганни Барвінок і Кн. Ольги з Лашін, до дому пані Марії Ґонсов, щоб зложити їй побажання з нагоди дня уродин в її 70-ліття.

При вході до хати, пані Мединська удекорувала пані Ґонсов корсажем з гвоздиків, а присутні гості заспівали їй многоліття. Внедовзі по тім прийшла донька пані Ґонсов, пані Новостовська, яка подала перекуску і ми всі разом провели дуже милий вечір.

Пані Марія, вдова по Іванові Ґонсові живе недалеко Монтреалу, в Лашінах. Вона колись була членкою в т-ві Доньки України, а тепер при церкві св. Юрія і відділі Союзу ім. Кн. Ольги бере активну участь при Червоним Хресті.

Пані Мих. Нема зложила побажання іменинниці від присутніх та неприсутніх грошевий подарунок і з тої нагоди, звернувшись до гостей, зробила заклик на прес. фонд журнала „Промінь". Збірка принсла $12.50.

Пані Марія Ґонсов щиро всім подякувала за добру память, а зокрема пані Наталі Лучишин, яка вже два рази пекла торт з тої самої нагоди. Обидві вони дружньо працюють при відділі Кн. Ольги. Бажаємо пані Ґонсов доброго здоров'я і многоліття. Тим, що зложили на прес. фонд щира подяка.

Жертводавці: по $5.00 — Марія Ґонсов; по $2.00 — О. Новоставська; по $1.00 — Н. Лучишин, Н. Романишин, М. Гумчак, С. Мединська; по .50 ц. — М. Нема, О. Мигаль, Е. Суп.

М. Н.

В РОКОВИНИ О. БАСАРАБОВОЇ
Ґреслин, Саск.

Заходами заряду відділу відбулись 28-го лютого святочні сходини присвячені патронці нашого відділу Ользі Басараб у 44-ті роковини її мученичої смерті.

Перед відкриттям програми відбулись короткі ділові місячні збори. Святочну програму відкрила голова нашого відділу пані Ева Дмитришин вступним словом і попросила до вшанування памяті Ольги Басараб хвилиною мовчанки і повстаням з місць.

Програма була скромна, але святочна. Ольга Басарабова для нашого жіноцтва є тим дороговказом, як треба жити й любити свій нарід, як треба знати про Україну, де дальше в біді та вічному страху перед большевиками живуть наші брати і сестри.

Реферат про життя та героїчну смерть Ольги Басарабової виголосила пані К. Данилів. По цім слідувала перекуска, де учасники імпрези зложили $6.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Анна Буй, секр.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У неділю пополудні, 3-го березня ц. р., наш відділ ім. Доньки України у Реджайні, урочисто відсвяткував свято Лесі Українки.

Голова т-ва п. Вікторія Сопівник відкрила свято вступним словом. Пані Марія Корпан керувала програмою. Святочну доповідь яку опрацювала і виголосила доброд. Галина Кіцюк. Шановна бесідниця подала коротку біографію поетеси, а спеціяльну увагу звернула на ті обставини, в яких зростала Леся Українка та на те надзвичайно дбайливе виховання, яке дала своїм дітям свідома й любляча мати — Олена Пчілка. Тій славній матері, незрівняній красі природи

любої України та нелюдським стражданням, які переносила поетеса майже ціле своє коротке життя, вічному поневірянню рідного народу і завдячує наш нарід ті, любов'ю й терпінням створені перлини-поезії. Бесідниця прочитала цілу низку найкращих творів Лесі Українки, які викликали у присутніх щире зворушення.

Пані Д. Лапчук продеклямувала вірш Олени Журливої — „В пам'ять Лесі Українки". Пані М. Корпан прочитала „Спомини", також О. Журливої. Мило було почути, як двоє молоденьких дівчаток, Павля Палига й Орися Захарий відспівали на два голоси, з допомогою добродійки, „Родимий краю".

Пані Марія Андрійчук, в імени прпсутніх, подякувала добр. Кіцюк за так цінний реферат, який зворушив усіх до глибини серця. Голова відділу, пані Сопівник, подякував всім учасникам програми освітньому комітетові — паням Хриптул і А. Мудрій, добр. Кіцул за доповідь, пані Корпан і дівчатам - співачкам.

Свято закінчено чайним прийнятням, яке приготовила п. Марія Юзик.

На пресовий фонд нашого журнала „Промінь" зібрано 10 долярів.

Анна Мудра,
усвіт. реф.

НОВИНКИ З ВІДДІЛУ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Смокі Лейк, Алта.

Березня 16, 1968 р. по чергових зборах відбулась програма — вечір присвячений роковинам Шевченка. Святочну частину програми відкрила голова т-ва пані Р. Стрембіцька, добр. Туржанська говорила про значення свята. Пані А. Крисовата прочитала уривок спогадів Шевченка. Добр. Туржанська прочитала з поеми Катерина. На вечір прибуло багато жінок. Вечір закінчено відспіванням гимнів.

— — — —

Дня 17 квітня наш відділ улаштував випродаж Великодного печива. Членки напекли пасок, бабок, написали писанок та всякого іншого печива. Наше т-во щороку перед Великоднем улаштовує такий випродаж. Цього року імпреза ця відбулась дуже гарно.

— — — —

В неділю, 12 травня відбулось у нас свято День Матері. Коротку концертову програму приготовила добр. Туржанська з старших і молодших сумківців. Програма складалась з пісень та деклямацій. Реферат на це свято прочитала добр. Туржанська. Кінцеве слово виголосив Всеч. о. Туржанський. Після закінчення програми сумківці подали чай і перекуску.

Мотрона Лопатинська

Бл. п. АННА РУСИН

По довгій і тяжкій недузі відійшла від нас довголітня членка Союзу ім. Доньки України в Монтреалі, бл. п. Анна Русин, яка упокоїлась 19 березня 1968 р.

Покійна Анна, з роду Хомик народилась 27 листопада 1894 року в селі Шильпоки, повіт Збараж. До Канади приїхала 1912 року і весь цей час проживала в Монтреалі. Заміж вийшла Анна з Пилипа Русина 1915 року. Чоловік її упокоївся в червні 1961 р. Виховали вони шестеро дітей — три сини — Іван, Михайло (покійний вже) і Мирослав; донькия Євгенія Чупрун, Маруся Кембел і Олеся Гуменюк.

Покійна Анна через довгі роки займала пост касієрки в жіночім т-ві. Була вона доброю християнкою, доброю мамою, милувалсь своїми внуками, була веселої вдачі і загально любленою людиною. Любила вона свою церкву, свій нарід і свою родину.

Через два вечорі наші настоятелі — Впреп. о. В. Слюзар і Всеч. о. С. Симчич відправляли Панахиди. Похоронна відправа відбулась в Соборі Св. Софії, церква, до якої покійна належала від її заснування. Після похорону відбувся поминальний обід в домі сина Мирослава та невістки Оксани. Присутні на поминальнім обіді були лише родина і найближчі приятелі покійної.

Після перекуски, слово забрала пані Михайліна Нема і дещо розповіла про покійну Анну, з якою мала нагоду працювати в організації через довгі роки. При цім підкреслила, що пок. Анна цінила журнал „Промінь", читала його від першого числа з насолодою і шануючи думку покійної, пані Нема зробила заклик, щоб зложити в пам'ять бл. п. Анни жертву на прес. фонд журнала. Збірка принесла $32.00, із того уділено на виріб кліше $5.00. Збірку перевели пані: С. Мединська і А. Окопка.

Покійна полишила в смутку два сини, три невістки, три доньки і двох зятів, 12 внуків і одного правнука Чупруна, брата Стефана і братову Параню Хомиків, багато ближчої і дальшої родини — тут і в рідному краю. Всім жертводавцям щира подяка, пок. Анні хай канадійська земля буде легкою. Вічна їй пам'ять!

М. Н.

— — — —

Жертводавці на поминальнім обіді бл. п. А. Русин: По $5.00 — Петро Гуменюк; по $2.00 — Євгенія Чупрун, п-во А. Кембел, п-во Мир. Русин, п-во Ів. Русин, п-во С. Хомик, п-во С. Рудакевич, пані Леона Дептах, М. Петро Прокопів; по $1.00 — п. Тарас Чурун, панна Філіс Русин, Прот. Вол. Слюзар, Прот. С. Симчич, п. С. Босий, пані: М. Нема, С. Мединська, А Мокринська, М. Пушкар, А. Окопка — разом $32.00.

РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА

Айтуна, Саск.

В неділю, 31-го березня, заходами жіночого т-ва ім. Кн. Ольги відбувся концерт присвячений роковинам Т. Шевченка. Програма скаладалась з хорових точок дорослих, дитячого хору і жіночого квартету та деклямацій школярів.

Концертову програму приготовили: пані Марія Березюк і панна Галя Деркач — обидві вони учительки айтунської державної школи. Пані Марія Березюк приготовила програму з дорослими, а панна Деркач з шкільними дітьми. Обидві вони віддано працюють для нашої громади, помимо того, що обидві вони зайняті своїми професійними обов'язками. Цю віддану працю обидвох, громада вповні оцінює.

Наша програма складалася з таких точок: Мішаний хор відспівав „Заповіт", „Реве та стогне..." та ще кілька нар. пісень. Квартет відспівав „Нащо мені чорні брови", а школярі заповнили решту програми. Вступне слово виголосив голова нашої церковної громади, п. Богдан Мачула, а реферат — Всеч. о. В. Апонюк. Концерт закінчився національним і державним гимнами.

Віра Мачула.

Бл. п. ВАРВАРА ҐЕРЕҐА, Гаєс, Саск.

У середу, 17 квітня, 1968 року, в шпиталю Саскатуні перестало битися серце найбільше відданої піонерки і членкині Української Греко-Православної Церкви в Гаєс, Саск — бл. п. Варвари Ґереги.

Варвара Ґерега народилася 23 лютого, 1893 року в побожній родині Домки і Якова Рудачиків у селі Свідова, Чортківського повіту в Галичині в Західній Україні. Щоб обминути переслідування із сторони окупанта української землі і знайти кращу долю до вільного життя, Варвара, маючи 10 років в 1903 р. з своїми родичами переїздять у Канаду і поселюються на гомстеті коло Гаєс, Саск. і роблять березовий хрест та закопують, хрестяться і кажуть: тут дітки наша Церква і фарма. В той час ще не було м. Гаєсу, лише лісисті північні пустарі в яких доводилось жити першим піонерам, корчувати ліси і здобувати кусник хліба.

В 1910 році з волі Божої судилося Варварі вийти заміж за п. Симона Ґерегу. Коли підробились трошка матеріяльно, почали думати про духове життя, а пізніше і про будову Церкви, яку враз з іншими побудували в 1924 року. Через брак міцного здоров'я, обидвоє з чоловіком лишають фармування і те все, що придбали на фармі, і улюблену свою церковцю, коло якої багато трудились і в 1926 року переїздять до м. Канори, Саск. І тут обидвоє включаються у церковно-національне життя. Помагають будувати церкву Присв. Тройці.

У 1932 р. виникає велике безробіття в Канаді і не стає праці в Канорі і їх переводять до Ди Па в Манітобі і там дальше чоловік покійної працював на залізній дорозі. Життя не завидне, бо і знов треба шукати приятелів між українськими людьми і пристосовуватись до них та організовуватись в українську спільноту. Тут у Ди Па, того часу, ще не було Української Греко - Православної Церкви. Покійна разом із своїм чоловіком включається в церковно - національне життя і з завзяттям разом з іншими починають і тут будувати церкву. Починають розбудовувати українські підприємства, карнавали, що ними показуються на вулиці міста і дістають від міської управи першу нагороду за оригінальне мистецтво. Праця не була легка, бо комуністи старалися на кожнім кроці українців не допускати і треба було зводити боротьбу.

В 1941 році лишають Ди Па і переїздять до Флин Флону, Ман. Там знайомляться з родинами: Сірі, Перепелюки та багато іншими. Вступають в ряди членства церкви. Покійна провадить рідну школу, вчить діточок української мови, співу. Там помагають будувати церкву своїми скромними фондами і працею, бо вона з своїм чоловіком розуміла, що своя церква є рідною матірю і вихованицею.

Наближається старість, фізичні сили вичерпуються, зроджується туга за ближчою і дальшою родиною, вони лишають Флин Флон 1952 року і знов повертаються до Гаєс на відпочинок. Але і тут покійна Варвара не складає рук, очолює жіноче товариство св. Анни, організовує допомогу для скитальців у Европі та її очолює. Ціле своє життя покійна працювала при церкві, була старшою сестрицею, і дбала за її прикрасу.

На передодні похорону, 23 квітня відправлено панахиду в міській залі отцями — П. Зубрицьким з Ту Гилс, Алта і місцевим парохом. Похоронні відправи зо Службою Божою відбулися 24 квітня при здвизі багато народу. В часі похорону виголосив проповідь о. П. Зубрицький на тему Євангелії, а о. Яр. Пук про життевий шлях покійної. З похорону на нев'янучий вінок було зібрано 81 дол. З цієї суми призначено на Колегію св. Андрея 30 дол., на місцеву церкву 25 дол., на „Промінь" 13 дол. і на „Вісник" 13 дол. Покійна була передплатницею з початком його заіснування, а також час-від-часу і дописувала до „Променя".

Після похоронних відправ відбувся поминальний обід у міській залі, що його приготовило жіноче т-во при церкві св. Івана Христителя у Гаєс. В часі обіду висловлювали співчуття родині покійної такі особи: о. П. Зубрицький, п. Антон Юрків від імени громади, добр. Анна Пук від імени жін. т-ва, п. С. Сірий з Флин Флону від приятелів, пані М. Лукаш від родини, пан Олекса Рудачук в імені родини зложив подяку учасникам похорону.

Покійна Варвара залишила в смутку мужа — Симона, прибрану доньку — Марію, два брати: Тимка в Гаєс, Петра в Сван Плейнс і сестру Софію у Дембури. Спи, дорога Дружино і Сестро, спокійно вічним сном, земля хай буде Тобі легкою.

Анна Пук.

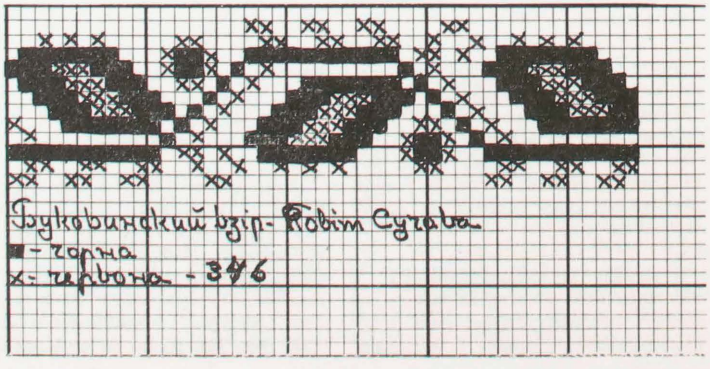

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ Доньки України

Сорок-перші річні збори відкрила голова пані Галина Сенишин. Отці настоятелі, Прот. С. Симчич і Високопреп. В. Слюзар, провадили молитвою на початку і на кінці зборів і дали привітальні промови. Також зложили привіти: голова управи Собору Св. Софії, пан В. Дмитрук, голова Т. У. С. пан Я. Кульба і голова відділу Ганни Барвінок пані Е. Загурак. Вшановано мовчанкою померших членкинь. Предсідницею зборів була пані А. Ковальчук, а секретаркою — були пані С. Береза і С. Кульба. Членки екзекутиви і заряду по черзі звітували про діяльність товариства. Місячних зборів відбулось 9, а зарядових 8.

Культурно - освітня праця: Впродовж року, членки вислухали доповіді і виклади на такі теми: — Визначні жінки і наші зобов'язання — С. Береза; Релігійні лекції під час Великодного Посту — отці настоятелі; Подорож по Україні — Т. Кройтор; Наші письменниці — Докія Гуменна; Чи я сторож брата свого — добр. В. Симчич; Світовий Конгрес Вільних Українців — Г. Сенишин, добр. Л. Слюзар, Г. Мельник; Українці в Аргентині — О. Бандера; Канада і Міжнародний Рік Людських Прав — Роман Рахманний. Під час року загостили до нас — пані Г. Борисова, сестра Лесі Українки; Наталя Когуська, редакторка „Променя"; К. Міськів, А. Токарик, М. Дікур, Є. Остапчук, Г. Гнатишин, Д. Янда, М. Дима, всі зложили привіти.

Наш Жіночий Хор — під проводом Висопр. В. Слюзаря виступав з концертами — на Експо '67, на спільне свято Державности, на спільне свято Шевченка, на спільне свято Петлюри, на 75-ліття поселення українців в Канаді, на вечерку французьких журналістів, для Об'єднаних Націй і для Жіночої Ради, і на 35 ювілей Т. У. С. (відділу).

Виставки — Наші членки брали участь у виставках українського ручного мистецтва, які відбулись у Кенедіен Гендікрефт Гілд, на Світовій Виставці, Експо '67, у Монтреальскім Музею Мистецтва (Українська Ялинка), і два рази приготовили виставку в залі Св. Софії.

Світова Виставка Експо '67. — Наш відділ приміщував у себе майже всі наради і приготування до „Українського Тижня", який очолювала Г. Мельник. Союз Українок Канади був зарепрезентований, і пані А. Токарик дала привітання від централі.

Збірки. — Наші членки занимались збірками: на Фундацію Шевченка, на поборювання недуги рака; на Червоне Перо; на „Промінь"; на квіти до Божого гробу і колядували на Собор.

Розігравки і пожертви — на Собор Св. Софії, на Колегію Св. Андрея, на Фонд Наталі Кобринської, на Історію Українців Канади (С. У. С.), на проект століття Канади (С. У. К.), на Музей в Торонто, на молодший СУМК, на з'їздові фонди

Занялись обідами — на Спільну Куттю, на Свячене, на храмове свято, для журналістів, для Об'єднаних Націй і Жіночої Ради. Улаштували весняний чай із показом моди капелюхів, один дводенний базар, вечір бінго, і кілька чайних прийнять. Відділ вислав делегатів на загальний зїзд СУС до Торонто, на східний зїзд СУС у Віндзор ,на Світовий Конгрес Вільних Українців до Ню Йорку, на конференцію Канадійської Жіночої Ради, і на 15-ліття громади Св. Покрови. Церковний Комітет доглядає потреби в Соборі. Доглядачки хворих дарують українські книжки і занимаються добродійною працею. Членки занимаються Недільною Школою і Молодшим Сумком.

Наш відділ виконує буджет до централі, референтки занимаються передплатами і побажаннями до „Променя"', і членки беруть участь у імпрезах відділу ТУС і Ганни Барвінок. Наші делегатки до Старшого СУМК, до КУК, до Жіночої Ради, до Об'єднаних Націй, до Ювілею 50-ліття Православної Церкви, приймають участь у нарадах і виконують важні ділянки.

Наша роля, як гостинне місто для Експо '67, була велика і трудна, але за те приємна і незабутня. Приходи за минулий рік — $6,985.19, розходи — $7,083.13.

Заряд на 1968-69 рік: Почесні голови — добр. Л. Слюзар, А. Колісник, уступивша голова — О. Регуш. Голова — Г. Сенишин, заст. голови — Г. Мельник, А. Ковальчук, С. Кульба, рек. секретарка — Віра Нечай, кор. секретарка — Е. Савицька, фін. секретарка — Віра Цюрко, касіерка — Ольга Шевчук. Освітній комітет — Д. Костирська, О. Ярушевська, С. Головач, М. Текела. Делегатка до Надзірної Ради СУМК, і молодечий СУМК — референтка добр. В. Симчич та комітет — А. Лах, М. Запаринюк. А. Прокопюк. М. Сметанюк. Господині — Марія Гнатів, референтка і комітет — М. Пушкар, О. Дудник, И. Кучер, Т. Дребот. А. Гах. М. Бучак. Церковний комітет — А. Димитрак. К. Валентин, М Пушкар, А. Ревко. М. Підкаленко. Е. Гроско. О. Милащук. Референтка недільної школи — добр. В. Симчич. учителька Г. Мельник. Бібліотекарки — добр. Л. Слюзар і В. Маланчук. Залізний Фонд — К. Савінька, О. Пасека. Базаровий комітет — Г. Легукет, М. Березка, А. Туранська. Я. Випрук. М. Текела, Е. Літепло. Референтки висняного чаю — А. Ковальчук, М. Сібіонак, О. Регуш. Добродійний комітет — реф. М. Якович. Відвідувачки хворих — добр. Л. Слюзар, М. Байдак, А. Твердун, Т. Сидоренко. Поборювання недуги рака — М. Нема. Референтки „Променя" і Наталі Кобринської Фонд — добр. Л. Слюзар, М. Запаринюк. Відпоручниці до КУК. — А. Колісник, З. Роніш. Відпоручниці до Жіночої Ради і Об'єднаних Націй — Г. Мельник, Р. Майка. до Провінціяльної Екзекутиви Союзу — Г. Мельник. Контрольна комісія — М. Березка, М. Текела, Я. Випрук.

М. Запаринюк, секрет.

ЛОНДОН, ОНТ.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори т-ва відбулись 14-го лютого 1968 р. Звіти з цілорічної діяльности відділу здавали членки управи.

За неприсутню голову, пані О. Співак, дала звіти секретарка С. Степанюк. Вона подякувала двом головам за їх працю. Діючою головою О. Кошарна була від 1-го січня до вересня 1967 р. ,а О. Співак від 20-го вересня до 14-го лютого 1968 р. Пані Степанюк зложила подяку цілому зарядові та всім членам за їх віддану і корисну працю, зазначивши, що Всеч. о. Дебрин і добр. вложили багато в працю нашого відділу.

Діяльність: Впродовж року відбулось 6 місячних зборів і 9 засідань заряду. Відділ святкував 15-річчя своєї діяльности. Головною доповідачкою на святі була голова Сюзу Українок Канади пані Анна Токарик. Була присутня голова пров. екзеку-

тиви на Східню Канаду пані А. Євчук та багато гостей з сусідніх відділів.

Членки т-ва віддано працювали, щоб здобути потрібні фінанси на новозбудований іконостас. В тій цілі відбувались доходові імпрези, прийняття й обіди при парафії, базар, пікнік і два бенкети. Дуже важливою була у нас освітня ділянка, з якої звіт дала освітня референтка пані В. Яремченко. Членки т-ва брали участь у всіх національних імпрезах, що їх улаштовував місцевий відділ КУК. Брали участь у колядах, приготовили Святу Вечерю для студентів місцевого університету. Відбулось Свято Героїв і День Матері. Членки брали участь в міжнародніх імпрезах у сторіччя Канади; у виставці українського народного мистецтва, і страв, показ святочного печива і писанок. Відділ через своїх делегатів взяв участь у двох провінціяльних зїздах і однім головнім ювілейнім зїзді в Торонті та в ювілеї 35-ліття відділу у Виндзорі. Референтка суспільної опіки пані Л. Шевченко: Комітет відвідував хворих у шпитлі, посилали квіти і картки побажань, співчуття та уділення помочі на дітей калік. Звіт сестриць — пані Г. Лисенко: дбали про порядок та естетичний вигляд церкви. В недільній та українській школі навчають пані К. Дебрин і Н. Шульга.

Фінансовий звіт — Г. Володченко: приходи в 1967 році — $3,714.05, розходи — $3,229.14, в касі осталось $414.91.

Заряд т-ва на 1968 р. Голова — Г. Володченко, заступниці — А. Панасейко і М. Овчаренко, секретарка — В. Яремченко, касієрка — Л. Койляк. Контрольна комісія — О. Співак, Т. Педенко і В. Калюжна. Референтки: освіти — добр. К. Дебрин, господарства — О. Винничук, суспільної опіки — К. Подопригора і А. Ноженко, сестриці — Г. Лисенко, Н. Сніг і М. Рибак, відпоручниця до КУК — В. Новицька.

С. Степанюк, секр.

РОЗА, МАН.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. товариства ім. Ольги Кобилянської відбулися 3-го грудня 1967 р. в домі пані Юстини Чубей. Предсіднищею зборів була пані А. Баран, а секретаркою пані Марія Чубей. Членки заряду здавали звіти з цілорічної праці т-ва.

Діяльність т-ва: Сходини відбувались раз у місяць по домах членок, на яких обговорювалась ділова праця т-ва, читали ми обіжники, реферати і кореспонденцію. Т-во приготовило концерт на День Матері, приготовило й видало обід на храм нашої громади і один поминальний обід за померлих членів і членок громади. Відбулась також одна осіння вечеря. Комітет відвідував хворих членок т-во дало один весільний дарунок Марті Романюк. Коштом т-ва вставлено електрику в церкві.

Фінансовий звіт: Приходи в 1967 р. — $760.79, розходи — $585.42, в касі осталось $175.07.

До заряду т-ва на 1968 рік увійшли: Голова — Анна Баран, заст. голови — Варвара Романюк, рек. секретарка — Юстина Чубей, фінанс. секретарка — Марія Чубей, касієрка — Єлена Чубей. Господиня — Юстина Чубей. Сестриці — Варвара Романюк і Елена Чубей. Контрольна комісія — Елена Когут і Василина Чубей.

Юстина Чубей, секр.

ОТТАВА, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 13 грудня в церковній залі. Голова, пані О. Самець відкрила збори, предсіднищею зборів була пані М. Лазарович, секретаркою пані А. Тріщук. Про діяльність т-ва звітували членки заряду та голови комітетів.

Діяльність т-ва: Впродовж року відбулось 10 місячних зборів, 2 засідань заряду і 3 надзвичайних засідань. Зогляду на те, що це був рік святкувань Сторіччя Канади, найбільш зусиль відділу було звернено на виготовлення проекту — виставки української національної ноші та модерного одягу, яка відбулась з успіхом у церковній залі.

Членки т-ва уміло доглядали господарську працю, приготовляли обіди, вечері та чаї. Референтка, пані О. Даркович дальше упорядковувала бібліотеку. Вона невтомно працює у своїй ділянці і досі придбала поважне число книжок. Заходом освітнього комітету, який складався з пань — А. Тріщук, В. Василенко і З. Кислиці, т-во відзначило память Лесі Українки, Свято Книжки короткими і цікавими програмами. В лютім, відділ улаштував освітній вечір з чайом. Майстерно виголосив доповідь наш славний гуморист - письменник — Микола Понеділок. В квітні відбувся членський чай, на якім ми вітали голову Союзу Українок Канади Анну Токарик, яка промовляла про свою подорож в Україну.

На запрошення Комісії Горожанства, членки приготовили чайне прийняття. Голова, пані О. Самець привітала всіх тих осіб, які щойно одержали своє горожанство. Добродійний комітет очолювала пані К. Лящук. Членки комітету відвідували хворих по шпиталях, приготовили Великодні кошики для хворих та самітних. Т-во вислало делегатку на головний і провінц. зїзди та Світовий Конгрес Вільних Українців у Ню Йорку. Членки т-ва працюють при буфеті на церковному бінґо, з якого поважна сума доходу передається на будову нової церкви.

Заряд т-ва на 1968 рік: Уступивша голова — О. Самець, голова — З. Волох, заступниці — М. Мех і М. Лазарович, рекор. секретарка — Люба Подольська, корсп. секрет. — О. Іванків, касієрка — С. Прокопович. Комітети: Освітній — З. Кислиця, О. Іванків; добродійний — К. Лящук; церковний — К. Желем; крамниці — С. Мула; соціяльний — В. Савченко; бінґо — М. Токарик; бібліотеки —Ю. Даркович; недільної школи — С. Сенишин; відпоручниця до СУМК-у — М. Лазарович і С. Прокопович; відпоручниця до КУК — пані Волох, І. Мушка, до Жіночої Ради — О. Самець, А. Тріщук, С. Прокопович.

О. Самець, секр.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ ім. Лесі Українки

Жіноче т-во при Церкві св. Покрови в Монтреалі, відбуло свої річні загальні збори 3. XII. 1967 р. Збори відкрила і переводила заст. голови Надія Михайловська (голова д-ка Галина Костюк в цей час перебувала в лікарні), а секретарювала Тамара Бова. Молитву перевів настоятель о. Олександер Костюк. Звіт про працю товариства за 1967 р. склала (на прохання голови), дуже річево, секретарка Надія Грицина, та Марія Степова, як кор. секретарка за кореспонденцію та бібліотеку громади, яка є під доглядом жін. товариства. Про фінансовий стан звітувала Мелітіна Новікова, як скарбник, а за Контрольну Комісію Марія Томчук.

Із звітів видно, що була проведена велика праця на різних відтінках, а зокрема на господарському. Влашто-

вано ріжні прийняття, як Храмове Свято, Свячене, Кутя, запусти, прийняття з нагоди відвідин відділу голови п. А. Токарик. Крім того було влаштовано свято в честь Лесі Українки, базарі, розігравки, зустрічі гостей з цілої Канади та ЗСА, які приїздили на „Експо '67", допомагали Рідній Школі, молоді — ОДУМ, брали участь у Церковному Хорі та багато інш. Займалися і добродійними справами: зібрали і відіслали 6 пакунків по 20 ф. одягу для залишенців в Австрії.

Фінансовий стан по звіту такий: решта на 13. XII. 1967 р. — $460.30, прибутку за 1967 р. — $2,896.01, видатки — 3,012.88, решта на 4. XII. 1967 р. — $343.43.

На Церкву пожертвувано за рік — $1,800.00. Крім цього були менші пожертви як: банд. Г. Китастому, журналові „Промінь" і інші. На 1968 р. вибрано нову управу в такому складі: д-ка Г. Костюк — уступаюча голова, Н. Михайловська — діюча голова, А. Сойко — 1-ша заступниця, Н. Цехмістро — 2-га заступниця, Н. Грицина — протокольна секр. — М. Степова — корсп. секретарка і бібліотекарка, М. Новікова — скарбник, В. Канарейська і Віра Вусата — культ.-осв. референти (внутр.), О. Гуменюк — культ.-осв. реф. зовнішний і делегат до КУК. А. Мельник, М. Старенька, С. Гайчук і А. Цвіткова — господарська частина, О. Аксюк, М. Радюк, Е. Павлівець і М. Мовчан — вільні члени. Контрольна Комісія: Тамара Бова, Марія Томчук і Анна Загоруйко. Старій управі винесено признання і подяку за добру працю, а новій побажання успіхів для добра товариства і громади.

Марія Степова, кор. секр.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори відділу відбулись 14-го грудня 1967 року в Соборній авдиторії. Предсідницею зборів була голова пані М. Кушнірик, а секретаркою, пані В. Кутна. Збори почались молитвою, яку провів капелян, Всеч. о. Іван Стус. Після молитви о. Іван привітав присутніх на Зборах короткою промовою, висловлюючи відділові признання за успішну працю та бажаючи членкам ще кращих успіхів на майбутнє. Після цього присутні вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять двох відійшовших у вічність членок — бл. п. Марці Сеніцької і бл. п. Марії Дзьоби. Черговою точкою на програмі були звіти заряду і комітетів. Впродовж року відбулось 12 звичайних засідань та одні збори екзекутиви, на яких уложено плян праці на наступний рік.

Діяльність відділу: Відсвятковано свято Лесі Українки, на якому добр. Н. Стус виголосила реферат; відсвятковано Свято Книжки, на якому пані Г. Матвіїв виголосила реферат; Всеч. о. Іван Стус мав виклад під час Великого Посту про Св. Тайни, особливо про сповідь і Св. Причастя. Впродовж Великого Посту наш Відділ зорганізував курс писання писанок для дітей рідної та недільної школи. Під опікою відділу знаходиться відділ СУМК-у „Тризуб" та молодший відділ СУМК-у „Під-Тризуб" і школа народніх танків. Молодший відділ СУМК-у „Під-Тризуб" виграв трофей-нагороду на домініяльному З'їзді. За 1967-й рік школа народніх танків дала 15 концертів. Певне число членок учителюють в рідній та недільній школі, як також працювали як виховниці під час вакацій на літній оселі „Веселка".

Впродовж 1967-го року влаштовано такі підприємства: Весняний чай, під час якого продавали нову куховарську книжку видану відділом. Приготовили обід на День Молоді і градуації молодших сумківців та старшого відділу СУМК. Під час обіду д-р П. Кондра висвітлив діяпозитиви („слайдс") зі своєї подорожі в Україну. Весняний базар та випродаж вживаного одягу. Дві показні лекції в "Manitoba Hydro Cooking School. Зорганізували показну лекцію як виробляти і пекти Великодне печиво. Продавали домашнє печиво в міській крамниці Поло Парк. Разом з шкільним комітетом приготовили осінній чай і розігравку, прихід з чого призначено на потреби рідної школи. Продаємо каву і перекуску кожного тижня під час бінга, прихід з якого призначений на будову нової Соборної авдиторії. Як проєкт в Сторіччя Канади, закуплено до Соборної авдиторії нове піяно. Вишили подушечки на продаж під час Пан-американських ігрищ.

Добродійна діяльність відділу. Приготовляємо різдвяні пачки хворим і потребуючим членам Соборної парафії. Дали грошеву допомогу товариству Альфа й Омега на покриття коштів виставки маляра Гніздовського. Відвідали на Великдень хворих по лікарнях і домах і обдарували їх пасочками і писанками. По черзі підготовляли день іменин в "Selkirk Day Centre" для старших громадян північного Вінніпегу. Приготовили поминальну перекуску по бл. п. Марці Сеніцькій. Ходимо шити до Червоного Хреста. Шедруємо на користь Церкви та літньої оселі „Веселка". Улаштували вечерю буфетним способом на перших сходинах після літніх вакацій, щоб заохотити всіх членок до дальшої праці. Приготовили печиво і дали грошеву допомогу на такі підприємства як: Чайне прийняття в старечім домі Пресв. Родини, чайне прийняття в КУК в Сторіччя Канади осінній провінційний З'їзд. Відділ вислав 2 делегатки на ювілейний з'їзд в Торонто. Вислали 3 делегатки на провінціяльний з'їзд.

Наші фінансові пожертви на зобов'язання: Заплатили наш бюджет до централі Союзу Українок Канади. Відділ пожертвував на слідуюче:

$100.00 — на літню оселю „Веселка", $1,100.00 — на Собор Св. Покрови, $15.00 — для т-ва Альфа і Омега на покриття коштів виставки образів маляра Я. Гніздовського, $25.00 — на пресовий фонд журнала „Промінь" у пам. пок. Марці Сеніцької. $200.00 — стипендії для 5-ох курсантоів-сумківців на літні курси українознавства в Колегії Св. Андрея, $100.00 — до Консисторії нашої Церкви стипендії потребуючим студентам, $15.00 — на фонд побудови Соборної авдиторії у пам. пок. Марці Сеніцької, $10.00 — стипендія пров. СУМК ("Scholarship Fund"), $10.00 — пожертва на Собор Св. Покрови у пам. пок. Г. Баб'яка, $10.00 — пожертва "United Way of Greater Winnipeg", $3.00 — вкладка до КУК, $10.00 — Різдвяні побажання в журналі „Промінь".

Осталось в банку з 1966-го року — $714.38, приходи за рік 1967-й — $3,284.16, розходи за рік 1967-й — $3,352.83. Осталось в касі — $645.71.

Заряд т-ва на 1968 рік: М. Кушнірик — голова, С. Керелюк і Д. Бабинчук — заступниці, В. Кутна — рек. секретарка, Б. Хімюк — фінанс. секретарка, М. Паюк — касієрка, С. Керелюк — кореспонд. секр. англомовна, А. Шевель — кор. секр. україномовна.

Комітети: Освітній — М. Луценків і М. Задорожна; господинь — Л. Ґрегорі, А. Юрійчук, А. Тумак, М. Паюк. Відпоручниці: До Жіночої Ради — Г. Ґельмич; журнала „Промінь" — С. Пелех ,Червоного Хреста — О. Ловгінин, до КУК — А. Муренко і Г. Онуфрійчук; опікуни хворих — Е.

Чайковська і А. Тумак; музею нар. мистецтва — Г. Онуфрійчук; Надзірна Рада мол. СУМК-у — Є. Мельник, А. Шевель, Д. Бабинчук, М. Ференс; Комітети: Оселі „Веселка" — С. Керелюк, М. Прихошко, Ґ. Дущак, М. Ференс. Голова шкільного ком. — А. Шевель, заст. — М. Задорожна і А. Юрійчук, секретарка — М. Задорожна і касієрка Д. Бабинчук. Телеф. комітет: Г. Хімюк, М. Паралюк, А. Довбета, М. Равлюк.

В. Кутна, рек. секр.

ТУ ГИЛС, АЛТА
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 6-го грудня 1967 р. у церковній залі. Присутніх було 35 членок. Збори відкрила молитвою голова т-ва, пані Г. Маріянич. Хвилиною мовчанки вшановано покійних членок. Предсідницею була пані П. Мулька, а секр. пані М. Бук. Звіти здавали: пані Л. Ґелета, рекорд. секретарка і касієрка Е. Варварук, а також референтки ріжних комітетів.

Діяльність т-ва: Членки т-ва приготовили й видали два поминальних обіди, спільну Святу Вечерю, 6 похоронних обідів, 3 бенкети, один весняний чай, обід на храм і обід на День Подяки, разом з церковною громадою. Членки т-ва подають перекуску на церковнім базарі та місійних нарадах. Т-во висилає дарунки до інституції умово недужих в Едмонтоні, збирає пожертви на поборювання недугий рака і Червони Хрест, опікується українською і недільною школою.

З нагоди 100-річчя Канади т-во разом з іншими організаціями вложило багато праці під час святкування. Минулого року т-во також святкувало свій 25-літній ювілей 26 листопада. Т-во улаштувало прогульку для дітей недільної і української школи, відбулось свято День Матері концертом, брало участь в провін. та окружнім зїздах. Комітет відвідував хворих членок в шпиталі і по домах, а під час Різдвяних свят, відвідуючи всіх хворих у шпиталі дають дарунки.

Т-во складає пожертви на ріжні добродійні та народні справи: Буджет до централі Союзу сповнили, членки займаються колектуванням передплат на журнал „Промінь" і дали жертву на журнал $50.00. На Інститут св. Івана в Едмонтоні — $115.00. Т-во виплатило $15.00 грошевої нагороди студентові місцевої школи за найвищі марки у 12-тій клясі в біології і $15.00 грошевої нагороди студентові за найвищі марки за українську мову в державній школі.

Фінансовий звіт: з року 1966 осталось у касі — $815.61, приходи в 1967 р. — $4,092.10, розходи — $2,952.48, осталось в касі $1,951.98.

Заряд т-ва на 1968 рік: Голова — Г. Маріянич, уступ. голова — А. Іфтодій, заступниця голови — А. Мельничук, М. Чернівчан, П. Данчук, секретарка — А. Ґелета, касієрка — Е. Варварук, кореспонд. секр. П. Фуштей. Контрольна комісія — М. Бук, О. Хонько, Т. Шевчук. Комітети: недільної школи — Ф. Колісняк, Е. Бачинська, В. Павлюк; освіти — М. Андріящук, П. Фуштей; нар. мистецтва — Т. Шевчук, Н. Никіфорук, М. Фіярчук і Ю. Онищук; української школи — Г. Товпич, М. Фуштей; церковний — Р. Бачинська, А. Даденська, Р. Гливка, М. Мельничук, К. Миронюк, П. Стоцька; господині — С. Арійчук, Г. Андрієвська, М. Сагаюк; реф. англомовної преси — М. Олійник, україномовної — М. Андріящук; журнала „Промінь" — К. Паламарук; фундації — М. Чернівчан.

Членки нашого відділу бажають журналові „Промінь", а зокрема його редакції кріпкого здоровя на многая літа та успіхів у праці і іншим відділам Союзу Українок Канади.

Л. Гелета, секр.

ІНСІНҐЕР, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого т-ва відбулися 4-го грудня 1967 р. в залі Українського Народного Дому. Збори відкрила голова т-ва пані Настасія Молдован. Заряд і комітети здавали звіти діяльности.

За рік відбулось 9 місячних зборів. Наше т-во працює при церкві. Членки прибирають і держать порядок в церкві. Приготовили один храмовий обід, улаштували базар і бінґо. Комітет відвідував хворих у шпиталіта посилав квіти і картки побажань. До т-ва вписалось дві нові членки. Т-во передплачує журнал „Промінь" і сповнило буджет до централі Союзу Українок Канади.

Фінансовий звіт: з року 1966 осталось в касі $683.00, приходи в 1967 р. — $590.00, розходи в 1967 р. — $439.00, осталось в касі — $836.00. Товариство дало на церкву $370, на Народний Дім — $30.00, організаційний фонд Союзу — $10.00.

Заряд т-ва на 1968 рік: Голова — К. Зучкан, уступивша голова — Н. Молдован, заступниця голови — С. Копан, рек. секретарка Б. Козак, касієрка — П. Костійчук, освітня референтка — П. Копан. Контрольна комісія — Л. Керелюк, Н. Молдован. Комітет — Б. Максимюк, М. Копан і Д. Руснак.

П. Копан.

ЙОРКТОН, САСК.
Відділ ім. Олени Пчілки

В історії нашого жін. т-ва рік 1967 був винятковий; в нім ми святкували наш 40-річний ювілей Союзу Українок Канади і 100-річчя Канади.

На річних зборах, які відбулися 11-го грудня 1967 р. заряд, референтки і комітети здали похвальні звіти з діяльности. Т-во начислює 101 членок, а 18 одержали надгороду 100% присутність на зборах впродовж року. Відбулось 10 місячних зборів і 10 засідань заряду.

Освітня праця в нашім т-ві є на першім місці; її очолює добр. О. Бойчук. Відділ опікується українською і недільною школою, що їх очолює пані Анна Цимбаліста. Учні школи час від часу виступають в концертах. Під час Великого посту після Св. Причастя членки подають школярам перекуску. На День св. Миколая готуємо для учителів і учнів святочні подаруночки. Наш відділ помагає морально і фінансово відділові СУМК, а до Надзірної Ради СУМК входить від т-ва Анна Цимбаліста. Минулого року ми вислали дві учительки української школи на Учительський Семінар у Саскатуні. На зїзди Союзу Українок Канади, центральний і провінціяльний т-во вислало делеґаток. Т-во вручило стипендії двом студентам-теологам Колеґії св. Андрея.

В часі Великого посту членки улаштовують писання писанок; цей проєкт очолює Вероня Трофанюк. Комітет відвідує хворих в лікарні і висилає квіти, а під час Великодня дарує хворим писанку і свячене. Відділ передплачує до шпиталю „Промінь", „Вісник" і „Український Голос". В часі Вел. посту наймаємо Панахиду за померших членок, а восені, разом з іншими організаціями кладемо вінок Невідомому Воякові біля Сенатопу. Старші сестриці порядкують і прикрашують церкву та постачають квіти до Плащаниці. Т-во входить до місцевої Жіночої Ради. Відбулось чайне прийняття для нових членок з відповідною програмою.

Т-во набуло до бібліотеки три нових книжки. Поважне число членок набуло для себе щойно видану Союзом Українок „Дорогами сорокріччя", яку опрацювала редакторка Наталя Когуська. Під час „ексибишьон" членки беруть участь, доставляють українські народні вишивки, писанки і печива.

Нашим проєктом на 100-річчя Канади було вишити до церкви всі нові покривала й обруси в українськім стилі та аматорський гурток при т-ві приготовив концерт, з яким виїздили до інших місцевостей. Спільно з громадою виступали в концерті з іншими етнічними групами та брали участь у спільній молитві.

Наш відділ улаштував 40-літній ювілей. Відбулось Богослужження, яке відправив Всеч. о. Бойчук, членки приготовили спільний обід, а по обіді відбулась святочна програма, на якій гостею доповідачкою була пані Катерина Міськів, бувша голова Союзу Українок Канади. Вона говорила про Світовий Конгрес Вільних Українців та висвітлила знимки зо своєї подорожі по Святій Землі.

Відбувся у нас ще весняний і осінній чай з розігравкою та випродажем печива, писанок і ручних робіт. Відзначено память Олени Пчілки, Лесі Українки, Ольги Кобилянської та Симона Петлюри. Членки приготовили обід з нагоди візитації Владики Бориса, а в час Великодня спільне свячене, храмовий обід, новорічну забаву та осінню вечерю. Старанням членок було приготовлено бенкетів, весільних забав, похоронних обідів і перекусок — всього разом 35.

Фінансовий звіт — лишилось з 1966 р. — $1,004.68, приходи в 1967 — $15,092.45, розходи — $15,165.11. Жертви: резиденцію — $1,000.00, церкву — $6,500.00, Народній Дім — $667.50, стипендію — $200.00, оселю „Тризуб" — $50.00, Світовий Конгрес — $25.00, журнал СУМК — $10.00, орган. фонд СУК — $35.00, Інститут П. Могили — $50.00, Колегію св. Андрея — $25.00, добр. фонд на поборювання недуг — $25.00.

Заряд т-ва на 1968 р.: Уступ. голова — А. Цимбаліста, голова — Е. Погорлик, заступниці — П. Процишин, А. Олійник, П. Гарвей, рек. секр. — А. Лис, кор. секр. — П. Семенюк, фін. секр. — С. Скварчук, касієрка — К. Волощук Референтки: освіти — О. Бойчук, бібліотеки — Л. Піць, мистецтва — Д. Корбут і В. Трофанюк, соціяльний — Р. Стратійчук, А. Левчук, М. Гусак, Контрольна комісія — Р. Стратийчук, М. Прокопчук, М. Склярук, журнала „Промінь" — Л. Крепякевич, членства — М. Стросан і А. Шенківська.

— — — —

РЕЗОЛЮЦІЯ

Членки жін. т-ва на своїх зборах, які відбулись 18 лютого 196 8р. рішили, що з нагоди 40-річчя відділу і 100-річчя Канади, т-во буде кожнорічно виплачувати стипендію в $50.00 для студента чи студентки 12-тої кляси в Йорктоні в „Гай скул" за найвищі марки в українській мові.

А. Лис, секретарка.

НЕВ'ЯНУЧІ ВІНКИ ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖХИХ

На нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї дорогої, ніколи незабутньої Мами, бл. п. Теклі Тернавої, яка прожила 94 роки, а упокоїлась дня 2-го квітня 1968 року, складаю в користь журнала „Промінь" $10.00, якого я так високо ціню.

Спи, дорогенька, Мамо ,а земля українська хай буде тобі легкою. Вічна Тобі пам'ять!

Юстина Материн, донька,
Торонто, 1968 р.

— — — —

В пам'ять моєї дорогої доні, бл. п. Орисі Кудрик складаю на пресовий фонд журнала „Промінь" $5.00.

Від мами Орисі, Теклі Кудрик,
Ватсон, Саск.

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу з похорну бл. п. Катерини Трембіч, яка упокоїлась на 90 році життя, 15 квітня, 1968 року в Ендеворі, Саск., складають на журнал „Промінь" $10.00, громада і жіноче товариство у Ендевор.

Катерина Пук.

— — — —

В пам'ять моєї ніколи незабутої, дорогої доні, бл. п. Юлії, у двадцяту річницю її смерти, засилаю на журнал „Промінь" на нев'янучий вінок $10.00.

Гафія Янішевська, Едмонтон.

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу в пам'ять дорогої і незабутньої приятельки-свахи, бл. п. Варвари Гереги, яка упокоїлась 17 квітня в шпиталі в Саскатуні, а проживала в Гаєс, Саск., складаю на прес фонд журнала „Промінь" $5.00.

Гафія Янішевська, Едмонтон.

На нев'янучий вінок в пам'ять нашої дорогої членкині бл. п. Евдокії Ілащук, яка відійшла від нас 1. жовтня 1967 р., відділ ім. Софії Русової складає 5 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь".

Відділ Софії Русової, Лонг Бренч, Онт.

— — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої почесної членки, бл. п. Катерини Притули, яка упокоїлася 18 квітня 1968 р., відділ ім. О. Кобилянської в Саскатуні засилає на прес. фонд журнала „Промінь" $10.00.

За відділ М. Гарбус, Саскатун.

— — — —

В четверту річницю смерти моєї дорогої дружини, бл. п. Катерини Ємчук, яка упокоїлась 17 травня 1964 р. складаю в її світлу пам'ять на прес. фонд журнала „Промінь" $6.00.

Федір Ємчук, Форт Вілліям.

— — — —

Китиця квітів на свіжу могилу нашої дорогої свахи, бл. п. Розини Колісник, яка упокоїлася в Бозі 9-го травня, 1968, на 66-ому році життя, складаємо в її світлу пам'ять $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Свати Григорій і Марія Михайлишині,
Едмонтон, Алберта.

— — — —

Складаємо пожертву $5.00 на пресовий фонд „Променя" як нев'янучий вінок у пам'ять покійної матері нашої дорогої братової, бл. п. Розини Колісник, яка відійшла в вічність 9-го травня, 1968, на 66-ому році життя. Хай канадська земля буде її легкою!

Володимир і Наталія Базюки,
Едмонтон, Альберта.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ ЖУРНАЛА

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Гарбус переслала на передплати (1 нова) $60.00.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус переслала на прес. фонд зі свята Л. Українки $36.00, на передплати $40.00.

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Доньки України, М. Нема переслала пожертву відділу на прес. фонд $46.50, передплати (2 нові) $24.00.

Ґримзбі, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, добр. Н. Метулинська за значки М. Бек $6.00.

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Бойко, на передплати (2 нові) $40.00.

Содбурі, Онт. — А. Конічковська переслала на передплати $16.00.

Вінніпеґ, Ман. — Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці, М. Боянівська придбала 1 нову передплату; голова М. П. Е. Союзу Українок, Д. Гавриспшин, з нагоди окружного з'їзду в Толстой, Ман., зібрала на пердеплати (2 нові) $20.00.

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі Св. Івана, реф. К. Міськів на передплати $12.00; С. Пауш — передплати $8.00.

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович, реф. С. Копельчук, на передплати $20.00.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелепяк на передплати $20.00 (пані А. Токарик на передплати $8.00.

Флин Флон, Ман. — Пан В. Перепелюк на відновлені передплати $34.00.

Брендон, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, добр. О. Філь придбала 1 нову передплату.

ПОЖЕРТВИ

Сасактун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, добр. Л. Удод переслала $25.00

Вінніпеґ, Ман. — З похорону бл. п. С. Маслянки, М. Нижник доручила 21.00

Монтреал, Кве. — З прийняття в честь М. Пушкар, збірку переслала А. Демитрак 25.00

Реджайна, Саск. — Відділ ім. Доньки України з свята Лесі Українки 10.00

Етелберт, Ман. — Відділ ім. Княгині Ольги, П. Коновальчук переслала 10.00

Виммер, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, Р. Магас переслала 10.00

Айтуна, Саск. — Відділ ім. Княгині Ольги з роковин Шевченка 10.00

Виндзор, Онт. — Панна В. Касюрак 6.00

Чиливек, Б. К. — Пані С. Троян 6.00

Бенф, Алта. — Пані Маріянна Луцак 6.00

Оттава, Онт. — Добр. С. Сенишин 5.00

Оттава, Онт. — Пані А. Тріщук 5.00

Норт Бетлфорд, Саск. — Пані Марія Бендас 5.00

Ванкувер, Б. К. — о. П. Сацевич 5.00

Монтреал, Кве. — Пані Н. Мадей 4.00

Вінніпеґ, Ман. — Пані М. Боянівська 3.00

Реджайна, Саск. — Відділ Комітету Українок Канади 5.00

Ізлингтон, Онт. — Пані В. Курдяк 3.00

По $2.00 — Е. Леськів Емерсбурґ, Онт., Р. Параш і Йоанна Ґорук — Гамільтон, Онт.; Мирослава Кіслюк — Ніягара Фалс, Онт.; Д. Голота, А. Коман, Юлія Головата й П. Семегин — Торонто, Онт.; Марія Мех і Ольга Самець — Оттава, Онт.; М. Зазулик — Сарнія, Онт.; Е. Товстюк — Ст. Піер, Кве., Н. Зеліско — Ізлингтон, Онт.; Зоя Рониш — Монтреал.

По $1.00 — Н. Грицина, А. Василечко, М. Бурак, М. Якович, Л. Яворська, М. Котик, Н. Пеленська — Монтреал, Кве.; Галина Влад, А. Рудан — Вінніпеґ, І. Грицан — Струан, Саск.; А. Балан, М. Паліха, Л. Мулевич, Е. Стафірна, І. Короліщук, О. Карманін, О. Радкевич, К. Грабовська, І. Яремко, Н. Данкович, П. Вюн, добр. М. Фотій — Торонто, Онт.; А. Зміївська й П. Патранюк — Форт Вілліям, Онт.; Анна Кіт, К. Козак і М. Роговська — Гамільтон, Онт.; А. Зіник — Васетна, Алта.; І. Семенців — Ошава, Онт.; Наталія Бал — Бирлингтон, Онт.; С. Лисей — Ніягара Фалс, Онт.; А. Конічковська й Н. Жовкевич — Содборі, Онт.; добр. М. Легенюк і Ольга Васильців — Ст. Кетеринс, Онт.; добр. Л. Глуханюк і М. Світальська — Ватерфорд, Онт.; Л. Лист — Виндзор, Онт.; А. Бойчук — Вестон, Онт.; П. Саловська — Ґримзбі, Онт.; Анна Странк — Росборн, Ман.; добр. Василів — Вайта, Ман.; А. Василик і М. Панчишин — Едмонтон, Алта.; В. Катеринич — Саскатун, Саск.; О. Штично, В. Маліцька й А. Ґенга — Лашін, Квебек, З. Дворник — Порт Довер, Онт.; Ксеня Сорокопуд — Рийні Ривер, Онт.; П. Ткаченко — Монтреал, Кве.; А. Малиш — Вернон, Б. К.

По 50 ц. — Г. Р. Осьмак — Брентфорд, Онт.

Усім жертводавцям і тим, що віддано працюють у користь журнала, висловлюємо щиру подяку.

ЧЛЕНКИ ПІОНЕРКИ

Цих дві членки Союзу — пані Анна Процик зліва і пані Петруня Назарук зправа є членками піонерками. Тепер вони належать до відділу ім. Лесі Українки у Ватсоні. Вони при організаційній праці вже 37 років. Спочатку вони належали до т-ва ім. О. Басарабової у Вимер, Саск. З нагоди Великодня, замість писанки на прес. фонд зложили $10.00, а в тім і на оплату кліше.

ПОПРАВКА

В ч. 6, на стор. 23 в описі ювілею в Йорктоні сталась технічна помилка, яку просимо читачок виправити в той спосіб: Відчисліть 36 рядків першої колонки зверху вниз, цю нижню половину посуньте вгору і все буде на своїм місці. Відділ за брак перепрошуємо.

Редакція.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ „Домашнє Господарство" редагує референтура Домашньої Економіки Союзу Українок Канади, пані Люба Кут, яка живе у Ванкувері. Ілюстрація поміщена за її старанням з надісланих нею фотографій. Приписи випробовані.

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

Що може бути більш апетитного, як запах молодого борщу з кропом, свіжих квашених огірків, чи овочів приготовлених на зиму, які наші господині найновішим і найлегшим способом призервують, тоді коли все молоденьке і свіже з города.

— — —

МОЛОДЕНЬКИЙ БОРЩ

1 гальон буряків (покраяних на дрібно),
1 кварта гороху
1 кварта моркви дрібно покришеної
1 кварта молоденьких бараболь (цілих)
1 кварта молоденьких стручкових фасоль
3 цибулі
петрушки і кропу.

Варити буряки ½ години у воді, щоб покрила верх. Посолити до смаку, додати 1 горнятко оцту і ½ горнятка цукру.

Осібно варити ½ години в накритім баняку в воді, щоб лише покрила верх, моркву, бараболі, фасолю і кріп. Потім додати до буряків і вимішати. Можна додати соли, як замало. Вилляти у квартові слоїки і варити одну годину.

Замість варити у слоїках, можна заморожувати, наливаючи пів цаля від верха. До ужитку заправити сметаною. З того буде 10 квартових слоїків.

— — — —

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БОРЩ

1 фунт товстої вепровини, реберців з кістками, посолити і поставити, варити докинувши цибулю. Як покипить 15 хвилин, додати 3 червоних буряки дрібно покраяних, пів головки січеної капусти, одну петрушку, моркву, кропу, 3 зерен перцю, один бобковий листок.

Хай повільно вариться. Коли буряки зачинають мякнути, додати 6 малих бараболь (цілих). Окремо зварити 6 помідорів з ложечкою масла, перетерти крізь ситко і додати до смаку до борщу.

Зробити засмажку: ложечку солонини посіченої на дрібно засмажити з дрібно січеною цибулькою і дати ложку муки. Розвести масу борщем, додати до баняка нехай все разом завариться. Можна також присмажити часнику разом з цибулею, як хто любить.

Перед поданням на стіл додати ½ горнятка сметани. — Борщ також можна варити без мяса, тоді додати грибок і заправити сметаною або засмажкою на маслі чи олії з цибулькою.

На спеціяльні оказії робиться краплики — варити гриби, смак з грибів додати до борщу а гриби посікти дрібненько, додати тертої булки, на маслі присмажити цибульку, кидати до того гриби з булкою, щоб також засмажилися. Додати соли, перцю і робити маленькі варенички зліплюючи два кінчики до купи. Варенички вариться окремо на воді, вибирається дірчатою ложкою і дається по кілька кожному до борщу.

— — —

КВАШЕНІ ОГІРКИ

7 кварт води
1½ горнятка грубої соли (не зодинизованої)
1 горнятко оцту
2 ложечки білого цукру.

Огірки помити, налити зимною водою з кусками леду і хай постоїть через ніч. Рано вимити, обтяти кінці (не колоти). До кипячої води додати сіль, оцет і цукор, помішати.

В кожний великий дво-квартовий слоїк дати 2 лаврових листки, -½ зубця часнику, кавальчик свіжого хрону, ¼ ложечки цілого коріння (спайс), як хто любить — кавальчик моркви і кропу.

Накладати огірки, залляти заготовленою ропою і закрити тісно, хай вистигнуть, тоді покласти в холодне місце.

— — —

ЛОСОСЬ (SALMON)

На Тихім океані Британської Колумбії „весняних" і „кого" лососів є подостатком в місяці липні. Щаслива та господиня, що приготовить собі на зиму. Можна і іншу рибу приготовляти у такий самий спосбі.

Обмити рибу і покраяти на кавалки 1 цаль грубости. Накладати в малі пів квартові слоїки, додати пів ложечки грубої соли. Поставити не накриті слоїки в мідяний казан встелений дощинами, налляти води до ¾ висоти слоїків, накрити казан хай кипить 15 хвилин.

Обтерти верх слоїків, накрити бляшаними верхами, тісно закрутити накривку і варити 4 години. Вода має бути до верху слоїка, як вода википить, долляти гарячою. Виняти — уважати, щоб накривка зассалася аж бляшка дасть звук „пінг". Риба сама собою витворює сос.

— — —

ЗАМОРОЖЕНІ ЧЕРНИЦІ (БЛУБЕРІ) НА ПАЇ

на 10 паїв

До 10 кварт черниць додати 8½ горнятка цукру
2 горнятка — мінут тапіока
¾ горнятка цитринового соку
2 ложечки соли.

Все добре вимішати. Пайову тарілку застелити алюмінієвим папером достаточної величини, щоб закрити 4 горнятка розправлених ягід. Накрите хай замерзне. По кількох днях виняти з тарілки, завинути папером і зложити один на другого. Може стояти заморожене 8 місяців.

Замісити тісто на пай, виложити на тарілку як звичайно. Заморожену масу положити на тісто, накрити і пекти около 1 години 425°.

— — —

ТІСТО НА ПАЇ

2 горнятка муки
1 ложечка соли
⅔ горнятка смальцю
5 ложок холодної води (приблизно).

Муку перемішати з сіллю, додати ¾ горнятка смальцю і розтерти мукою. Додати решту смальцю і посікти на дрібно, перемішати з мукою. Покроплювати водою і все легенько звести в одну грудку, тісто має бути м'яким але не липким, розділити на дві паланички.

— — —

ВАРЕНИКИ З ОВОЧАМИ

3 горнятка муки
1 горнятко гарячого молока
¼ до ½ горнятка маргарини розтопленої в молоці
1 ложка соли.

Тісто замісити, щоб було повільне, робити вареники, складаючи 4 ріжки до купи, боки зліпити. Варити як звичайні вареники. Поцукровані з черницями, черешнями, суницями надаються дуже добре.

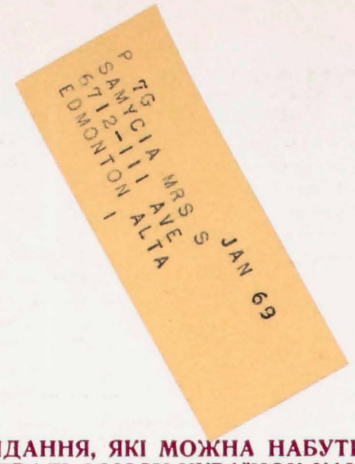

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК	$1.75
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин	$5.50
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон	.50
Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар	.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська	.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова	$3.00
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$4.25
— брошурована	$3.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	.25
ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$2.50
ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлимо на ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
651 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.

ВИ ВЖЕ ЗНОВ МОЖЕТЕ НАБУТИ
куховарську книжку п. з.

THE ART OF COOKIN — UKRAINIAN STYLE

Вже вийшло 4-те поправлене видання в тиражі 5.00 примірників в тій самій ціні — **$2.25** з пересилкою.

Замовлення посилайте на адреси:

Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
2146 Cornvall St. Vancouver 9, B. C.
або
Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
5410 McKee St. Burnabi 1, B. C.

НОВА ПОЯВА НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ

Вийшла з друку нова книжка — збірка новель **І. Боднарчука**

„ДРУЗІ МОЇХ ДНІВ".

Це вже четверта збірка цього ж автора. Містить вона в собі 11 новель з різною тематикою. Присвячена українським піонерам у Канаді. Друкована на доброму папері, 96 сторінок друку, обкладинка роботи мистця Петра Сидоренка. Ціна книжки, якщо замовляти безпосередньо в автора, **$1.00.**

Замовлення надсилати на адресу:

I. CHABANRUK,
1602 Queen St. W.
Toronto 3, Ont. Canada.

СУМКІВЕЦЬ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Батьки і матері — подбайте, щоб ваші доростаючі діти були передплатниками цього журнала. Це для них він редагується у друкується. Поручіть його своїм знайомим. „Сумківець" заслуговує вашої піддержки й уваги.

Журнал „Сумківець" виходить що три місяці. Містить матеріяли спеціяльно для української молоді. Передплата $2.00 на рік.

Замовлення посилати на адресу:

SUMKIVETZ
651 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.